

**2024-2025 OQIW JILINDA ULÍWMA
BILIMLENDIRIW MEKTEPLERINIŇ**

11-KLASS
OQÍWSHÍLARÍ USHÍN
GEOGRAFIYA

**PÁNINEN JUWMAQLAW ATTESTACIYASIN
ÓTKERIW BOYINSHA METODIKALIQ
USINISLAR HÁM MATERIALLAR.**

**TAŇLAW
PÁNLER**

**2024-2025 OQIW JILINDA ULÍWMA BILIMLENDIRIW
MEKTEPLERINIŇ 11-KLASS OQIWSHILARI USHIN GEOGRAFIYA PÁNINEN
JUWMAQLAWSHI QADAĞALAW IMTIHANIN ÓTKERIW BOYINSHA
SPECIFIKACIYASI.**

**ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASÍ MEKTEPKE SHEKEMGI HÁM MEKTEP
BILIMLENDIRIWI MINISTRINIŇ 2025-jıl 20-fevraldağı "2024/2025-oqıw jılında
ulıwma orta bilim beriw mákemelerinde oqıwshılardıń juwmaqlawshı mámleketlik
attestaciyasın shólkemlestiriw hám ótkeriw haqqında"ǵı 65-sanlı buyırığı;**

Oqıwshılardıń geografiya páninen alǵan bilim, kónlikpe hám uqıplılıǵın anıqlaw ushın 2024-2025-oqıw jılında 11-klasslarda juwmaqlawshı qadaǵalaw imtixanı jazba túrde ótkeriledi.

I. 11-klasslarda Geografiya páninen juwmaqlawshı attestaciya variantınıń dúziliwi.

Imtixan jumısınıń hár bir variantı forması hám quramalılıq dárejesi hár qıylı bolǵan 20 tapsırmanı óz ishine aladı (5-keste).

1-bólim 17 qısqa juwaplı tapsırmadan ibarat. Bunda juwap bir yamasa bir san birliği, baspa hárıp penen jazılǵan sóz yamasa sáykeslestirilgen keste kórinisinde beriliwi kerek.

2-bólim keńeytilgen juwaplı 3 tapsırmanı óz ishine aladı, olarda berilgen geografiyalıq tapsırma (másele) niń sheshimin tiykarlap, usınıw kerek.

Hár bir imtixan biletiniń soraw hám tapsırmaları geografiya pání boyınsha ulıwma orta bilim beriwdiń 7-10-klassları temaların qamtıp alǵan. Sonday-aq, usınısta biliwge baylanıslı sorawlar, qollawǵa hám pikirlewge baylanıslı tapsırmalar boyınsha bahalaw normaları keltirilgen.

Bilette oqıwshıǵa 20 danadan soraw beriledi. Sorawlardıń besewi biliw, 13 i qollaw, 2 si pikirlew kónlikpelerin bahalawǵa tiyisli. Tapsırmalardıń juwap beriw ushın 120 minut waqıt beriledi. Oqıwshılardıń jazba jumısları geografiya páninen 100 ball tiykarında bahalanadı:

0 - 29% - "qanaatlandırarsız";

30-65% - "qanaatlandırarlı";

66-85% - "jaqsı";

86-100% - "ayrıqsha."

Juwaplar qaǵazın toltırıw shártleri:

muwapıqlıqtı anıqlawǵa baylanıslı tapsırmalarda hár bir bos ketekshege tek bir hárıp (baspa hárıpte) yamasa san artıqsha belgilersiz jazılıwı kerek, bolmasa 0 ball qoyıladı;

qısqa juwaplı tapsırmalardıń juwapları tek sanlarda yamasa baspa hárıplerde jazılıwı kerek, bolmasa 0 ball qoyıladı, bunda da hár bir ketekshege bir simvol jazılıwı kerek;

keńeytilgen juwaplı tapsırmalar óz aldına juwap betine jazıladı hám bahalawshı pán ekspertleri tárepinen belgilengen normalar tiykarında tekseriledi. Hár bir tapsırma ushın

tolıq bahalaw normaları berilgen bolıp, onda hár bir ball (nolden maksimal ballğa shekem) qanday jaǵdayda qoyılatuǵın anıq kórsetiledi;

hár bir tapsırma ushın belgilengen balldan joqarı ball qoyılıwına jol qoyılmaıdı..

1-keste.

sınaw materiallarınıń bólimler boyınsha bólistiriliwi

Bólim	Tapsırmalar sanı	Tábiyiy geografiya	Sociallıq ekonomikalıq geografiya	Tapsırma forması	Tábiyiy geografiya	Sociallıq ekonomikalıq geografiya	Bólim úlesi %
1-bólim	17	9	8	Qısqa juwaplı	36	32	68%
2-bólim	3	2	1	Tolıq sheshim keltirilgen	20	12	32%
Jámi	20	11	9		56	44	100

2-keste.

Mazmun tarawları boyınsha tapsırmalardıń bólistiriliwi.

Mazmun tarawı	Tapsırmalar sanı	Tapsırmalar payızı	Qısqa juwaplı bali	Tolıq juwaplı bali	Jámi ball
Tábiyiy geografiya baslanǵısh kursı	1	5	4		4
Geografıyalıq qabıq hám geografıyalıq kartalar.	2	10	4/8		8
Dúnya okeanı hám okeanlar tábiyatı.	1	5	4		4
Materikler tábiyatı	2	10	4/8		8

Orta Aziya tábiyiy geografiyası.	1	5	4		4
Ózbekstan tábiyiy geografiyası.	2	10	4/8		8
Ózbekstan xojalıǵınıń ulıwma sıpatlaması.	1	5	4		4
Ózbekstannıń ekonomikalıq rayonları (wálayatları)	2	10	4/8		8
Jáhán xojalıǵınıń ulıwma táriypi	2	10	4/8		8
Jáhánnıń regionallıq xarakteristikası	3	15	4/12		12
Kartografiyalıq tapsırma (jazba)	1	5		8	8
Tábiyiy geografiyaǵa tiyisli másele (jazba)	1	5		12	12
Sociallıq- ekonomikalıq geografiyaǵa tiyisli másele (jazba)	1	5		12	12
Jámi:	20	100	68	32	100

3-jadval
Bahalawshı kónlikpeler bólistiriliwi

Pán	Biliw	Qollaw	Pikirlew
Tábiyiy geografiya	3	7	1
Ekonomikalıq-sociallıq geografiya	2	6	1
Jámi	5	13	2

B-biliw, reproduktiv dárejedegi tapsırmalardıń mazmunı oqıwshılar tárepinen oqıw materialı qayta islenbesten, olardıń eslew qábiletin anıqlawshı, nızamlılıqlar, qásiyetler, túsinik hám atamalardıń mánisin biliw, *yadta saqlaw hám tanıs, ádettegi jaǵdaylarda* qollanıwǵa qaratılǵan.

Q-qollaw, produktiv oqıw tapsırmaları - oqıwshılardan úyrenilgen temaǵa tiyisli nızam hám nızamlılıqlar, berilgen tapsırmalarǵa sáykes usıllardı tańlaw, analizlew, salıstırıw, *bir neshe nızam hám nızamlılıqlardı* bir waqıtta qollanıp, ulıwmalastırıw hám juwmaq shıǵarıwdı talap etedi.

P-pikirlew, intellektual dárejedegi tapsırmalar ózlestirilgen bilim, kónlikpe hám uqıplılıqlardı tanıs emes jaǵdaylarda qollanıw, analizlew, sintezlew, salıstırmalı salıstırıw, nızam hám nızamlılıqlardı qollanıp, ulıwmalastırıwdı talap etedi.

4-keste.

Sınaq materialları ballarınıń bólistiriliwi

	Qısqa juwaplı balı/sanı	Tolıq sheshimli	Pikir tolıq sheshiliwshi	Jámi
Tábiyiy geografiya	36 ball / 9 ta	8 ball / 1 ta	12 ball / 1 ta	56 ball
Sociallıq-ekonomikalıq geografiya	32 ball / 8 ta		12 ball / 1 ta	44 ball
Jámi:	68 ball / 17ta	8 ball / 1ta	24 ball / 2ta	100 ball

5-keste.

Tapsırmalarda bahalanatuǵın kónlikpeler

T/ r	Bólim atı	Bahalanatuğın kónlikpe	Kónlikpe dárejesi	Tapsırma forması	Ball	Bóli m								
1-bólim														
1	Tábiyy geografiya baslanǵısh kursı	Hár qıylı tábiyy geografiyalıq atamalar yamasa olarǵa tán ózgesheliklerdi anıqlaydı.	B	Qısqa juwaplı	4	I								
2	Geografiyalıq qabıq hám geografiyalıq kartalar.	Geografiyalıq kartalar, geografiyalıq qabıq quramlıq bólimleri hám tábiyat komponentleriniń ózine tán ózgesheliklerin, uqsas hám ayırmashılıq táreplerin ajırata aladı.	Q	Qısqa juwaplı Sáykeslikti tańlań <table><tr><td>I</td><td>II</td><td>III</td></tr><tr><td>A</td><td>B</td><td>C</td></tr></table>	I	II	III	A	B	C	4	I		
I	II	III												
A	B	C												
3	Jáhán xojalıǵınıń ulıwma táriypi	Jer júzi xalqı, onıń jaylasıwına tán geografiyalıq hám demografiyalıq ózgesheliklerdi óz ara beyimlestire aladı.	Q	Qısqa juwaplı Sáykeslikti tańlań <table><tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td></tr><tr><td>A</td><td>B</td><td>C</td><td>D</td></tr></table>	1	2	3	4	A	B	C	D	4	I
1	2	3	4											
A	B	C	D											

4	Dúnya okeanı hám okeanlar tábiyatı.	Dúnya okeanı hám onıń bólimlerine tán qásiyetlerdi parıqlap, beyimlestire aladı.	Q	Qısqa juwaplı Sáykeslikti anıqlaw <table><tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td></tr><tr><td>A</td><td>B</td><td>C</td><td>D</td></tr></table>	1	2	3	4	A	B	C	D	4	I
1	2	3	4											
A	B	C	D											
5	Ózbekstannıń ekonomikalıq rayonları (wálayatları)	Ózbekstan ekonomikalıq rayonları (wálayatları) nıń geografıyalıq ózgesheliklerin túsindire aladı.	B	Qısqa juwaplı	4	I								
6	Ózbekstan xojalıgınıń ulıwma sıpatlaması.	Ózbekstan ekonomikalıq-socialıq geografıyasına tiyisli maǵlıwmatlardı anıqlay aladı hám analizley aladı.	Q	Qısqa juwaplı	4	I								
7	Orta Aziya tábiyiy geografıyası.	Orta Aziya tábiyatınıń ózgesheliklerin, oǵan tásir kórsetiwshi faktorlardı analiz ete aladı, úlkelardıń tábiyiy geografıyalıq ózgesheliklerin anıqlaydı.	Q	Qısqa juwaplı Sáykeslikti anıqlaw <table><tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td></tr><tr><td>A</td><td>B</td><td>C</td><td>D</td></tr></table>	1	2	3	4	A	B	C	D	4	I
1	2	3	4											
A	B	C	D											

8	Dúnyanıń regionallıq sıpatlaması	Dúnyanıń túrli regionlarındaǵı mámleketlerdiń ózgesheliklerin anıqlaydı hám analizley aladı.	Q	Qısqa juwaplı Sáykeslikti anıqlaw <table><tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td></tr><tr><td>A</td><td>B</td><td>C</td><td>D</td></tr></table>	1	2	3	4	A	B	C	D	4	I
1	2	3	4											
A	B	C	D											
9	Dúnyanıń regionallıq sıpatlaması	Jáhán mámleketleriniń xalqı, xojalıǵı hám qalalarına tán ózgesheliklerdi anıqlaydı.	B	Qısqa juwaplı	4	I								
10	Jáhán xojalıǵınıń ulıwma táriypi	Jáhán xojalıǵınıń tarmaqları, olardıń ózgesheliklerin óz ara sáykeslendiredi hám túsindire aladı.	Q	Qısqa juwaplı Sáykeslikti anıqlaw <table><tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td></tr><tr><td>A</td><td>B</td><td>C</td><td>D</td></tr></table>	1	2	3	4	A	B	C	D	4	I
1	2	3	4											
A	B	C	D											
11	Ózbekstannıń ekonomikalıq rayonları (wálayatları)	Ózbekstan ekonomikalıq rayonları yaqı wálayatlarına tiyisli maǵlıwmatlardı anıqlap, olar menen baylanışlı ózgesheliklerdi túsindire aladı.	Q	Qısqa juwaplı	4	I								

12	Materikler tábiyatı	Materikler tábiyatınıń ózgeshelikleri, olarda jüz bergen ózgerislerdi salıstıradı.	Q	Qısqa juwaplı Sáykeslikti anıqlaw <table><tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td></tr><tr><td>A</td><td>B</td><td>C</td><td>D</td></tr></table>	1	2	3	4	A	B	C	D	4	I
1	2	3	4											
A	B	C	D											
13	Geografiyalıq qabıq hám geografiyalıq kartalar.	Geografiyalıq qabıq yamasa geografiyalıq kartalardıń ózine tán qásiyetlerin tabadı.	B	Qısqa juwaplı	4	I								
14	Dúnyanıń regionallıq sıpatlaması	Dúnya mámleketleri hám olardaǵı geografiyalıq obyektlerdi óz ara beyimlestire aladı.	Q	Qısqa juwaplı Sáykeslikti anıqlaw <table><tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td></tr><tr><td>A</td><td>B</td><td>C</td><td>D</td></tr></table>	1	2	3	4	A	B	C	D	4	I
1	2	3	4											
A	B	C	D											
15	Ózbekstan tábiyiy geografiyası.	Ózbekstan tábiyiy sharayatı hám de tábiyiy geografiyalıq úlkelerdıń ózgesheliklerin analizleydi hám duris húkim shıǵara aladı.	Q	Qısqa juwaplı Sáykeslikti anıqlaw <table><tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td></tr><tr><td>A</td><td>B</td><td>C</td></tr></table>	1	2	3	A	B	C	4	I		
1	2	3												
A	B	C												
16	Materikler hám okeanlar tábiyatı.	Materikler hám okeanlar tábiyatınıń ózgeshelikleri boyınsha birneshe toparlarga ajıra aladı.	Q	Qısqa juwaplı	4	I								

17	Ózbekistan tábiyiy geografiyası.	Ózbekistan tábiyatınıń ózgesheliklerin anıqlaydı.	B	Qısqa juwaplı	4	I
2-bólim						
18	Kartografiyalıq tapsırma	Berilgen kartadan (yaki karta-sxemadan) geografiyalıq nızamlılıqlardı anıqlaydı, olardı sintezleydi, maǵlıwmatlardı salıstırmalı salıstıradı.	Q	Tolıq sheshimli	8	II
19	Tábiyiy geografiyaǵa tiyisli másele (jazba)	Tábiyiy geografiyaǵa tiyisli nızamlılıqlardı kórsetiwshi máseleni sheshedi, ondaǵı nızamlılıqtı túsindirip beredi hám tiyisli juwmaq shıǵara aladı.	M	Tolıq sheshimli	12	II
20	Sociallıq-ekonomikalıq geografiyaǵa tiyisli másele (jazba)	Sociallıq-ekonomikalıq geografiyaǵa tiyisli mazmundı anlatıwshı máseleni sheshedi, ondaǵı ózgesheliklerdi túsindiredi hám tiyisli juwmaq shıǵara aladı.	M	Tolıq sheshimli	12	II

Geografiya páninen tiykarǵı paydalanıwǵa usınıs etiletuǵın ádebiyatlar dizimi:

1. Gulyamov P.N., Qurbonniyozov R., Avezov M.M., Saidova N.P. Tábiyiy geografiya boshlang'ich kursi. –T.: “MITTI YULDUZ”, 2020.
2. Soatov A., Abdulqosimov A., Mirakmalov M. Geografiya (Materiklar va okeanlar tábiyiy geografiyasi). 6-sinf uchun darslik. –T.: “O‘qituvchi” NMIU, 2017.
3. G‘ulomov P., Vahobov H., Baratov P., Mamatqulov M. Geografiya (O‘rta Osiyo va O‘zbekiston tábiyiy geografiyasi). 7-sinf uchun darslik. –T.: “O‘qituvchi” NMIU, 2017.
4. Musayev P., Musayev J. Geografiya (O‘zbekiston iqtisodiy va ijtimoiy geografiyasi). 8-sinf uchun darslik. –T.: “Sharq” NMIU, 2019.
5. Qayumov A., Safarov I., Tillaboyeva M., Fedorko V. Geografiya (Jahon ijtimoiy-iqtisodiy geografiyasi). 9-sinf uchun darslik. –T.: “O‘zbekiston”, 2019.
6. Fedorko V., Safarova N., Ismatov J., Nazaraliyeva E. Geografiya (Jahon ijtimoiy-iqtisodiy geografiyasi). 10-sinf uchun darslik. –T.: “Respublika ta’lim markazi”, 2022.
7. Mirakmalov M.T., Avezov M.M., Nazaraliyeva E.Y. Tábiyiy geografiyadan amaliy mashg‘ulotlar. –T.: “Fan va texnologiya”, 2015.
8. Avezov M.M., Mirakmalov M.T. Geografiya fanidan amaliy mashg‘ulotlar. –T.: “Donishmand ziyosi”, 2022.
9. Atlaslar (7-9-10-sinflar uchun). –T.: O‘zbekiston Respublikasi Davlat soliq qo‘mitasi huzuridagi Kadastr agentligi, 2022-2023.

1. Tábiyyiý geografiya baslangish kursı.

1. Arqa hám Qubla polyuslardı tutastırıwshı, Jer betinen ótkerilgen yarım sheńber sızıqları...lar dep ataladı. *Noqatlar ornında túsirilgen sózdi tómendegi keteklerge jazıń.*

--	--	--	--	--	--	--	--

2. Jerdiń ishki kúshleri tásirinde Jer qabıǵında júz beretuǵın awısıw, jarılıw, kóteriliw, shógiw, búgiliw háreketlerine... háreketleri delinedi. *Noqatlar ornında túsirilgen sózdi tómendegi keteklerge jazıń.*

--	--	--	--	--	--	--	--

3. Okean hám teńizlerde suwdan kóterilip turǵan hám hámme tárepten suw qorshaǵan kishi qurǵaqlıqlar...ler delinedi. *Noqatlar ornında túsirilgen sózdi tómendegi keteklerge jazıń.*

--	--	--	--

4. Jer betine aǵıp shıqqan qaynaǵan suyıq zat lava dep ataladı. Lava áste suwıp, tóbe hám tawlardı payda etedi. Bunday tóbe hám tawlar...lar dep ataladı. *Noqatlar ornında túsirilgen sózdi tómendegi keteklerge jazıń.*

--	--	--	--	--	--

5. Qurǵaqlıqtaǵı klimatı, topıraqları, ósimlik hám haywanat dúnyası bir-birinen parıq qılatuǵın iri tábiyyiý kompleksleri..... delinedi. *Noqatlar ornında túsirip qaldırılǵan sózlerdi tómendegi keteklerge jazıń.*

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

6. Jerdegi aralıqtıń sıızılma hám kartada súwretlengende neshe ese kishireytilgenligin kórsetiwshi bólshek sanǵa... delinedi. *Noqatlar ornında túsirilgen sózdi tómendegi keteklerge jazıń.*

--	--	--	--	--	--	--	--

7. Ózi turǵan ornın gorizont táreplerine qarata anıqlaw... delinedi. *Noqatlar ornında túsirilgen sózdi tómendegi keteklerge jazıń.*

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

8. Okean, teńiz hám kóllerdiń eki úlken bólimin tutastırıp turatuǵın suwlı tar jolǵa... delinedi. *Noqatlar ornında túsirilgen sózdi tómendegi keteklerge jazıń.*

--	--	--	--	--

9. mineral baylıqlarǵa temir rudaları hám reńli metall rudaları kiredi. *Noqatlar ornında túsirilgen sózdi tómendegi keteklerge jazıń.*

--	--	--	--	--	--

10. Teñiz hám okeanlardıń tereńligi... ásbabı menen ólshenedi. Noqatlar ornında túsirilgen sózdi tómendegi keteklerge jazıń.

--	--	--	--	--	--

2. Geografiyalıq qabıq hám geografiyalıq kartalar (Qollanıw)

1. Kaynozoy erası dáwirlerin áyyemgisinen házirgisine shekem (I → II → III) tártip penen jaylastırıń.

- A) Antropogen dáwiri.
- B) Paleogen dáwiri.
- C) Neogen dáwiri.

I		II		III	
---	--	----	--	-----	--

2. Paleozoy erası dáwirlerin áyyemgisinen jasıraǵına shekem (I → II → III) tártip penen jaylastırıń.

- A) Silur dáwiri.
- B) Taskómir dáwiri.
- C) Ordovik dáwiri.

I		II		III	
---	--	----	--	-----	--

3. Geografiyalıq qabıq quramına kiriwshi qabıqlardı Jer orayına eń jaqınnan uzaǵına qarap (I → II → III → IV) tártip penen jaylastırıń.

- A) Atmosfera.
- B) Litosfera.
- C) Hidrosfera.
- D) Biosfera.

I		II		III		IV	
---	--	----	--	-----	--	----	--

4. Tómede berilgen sanlı masshtablar (A, B, C, D)nı atamalı masshtablar qatarı (I, II, III, IV) menen óz ara sáykeslestiriń.

A) 1: 44 000 000	I) 1 cm da 44 m
B) 1: 4 400	II) 1 cm da 4400 m
C) 1: 440 000	III) 1 cm da 44 km
D) 1: 4 400 000	IV) 1 cm da 440 km

I		II		III		IV	
---	--	----	--	-----	--	----	--

5. Berilgen sanlı hám atamalı masshtablardı irisinen maydasına qaray (I → II → III → IV) tártipte jaylastırıń.

- A) 1: 55 000 000;
- B) 1 cm de 100 m;
- C) 1: 6 600 000.
- D) 1 cm de 700 m.

I		II		III		IV	
---	--	----	--	-----	--	----	--

6. Jer betinde usı waqıtqa shekem anıqlanğan taw qatparlanıw basqışların áyyemgisinen eń keyin jǵz bergenine shekem (I → II → III → IV → V) tártip penen jaylastırıń.

- A) Mezozoy.
- B) Kaledon.
- C) Alp.
- D) Baykal.
- E) Gercin.

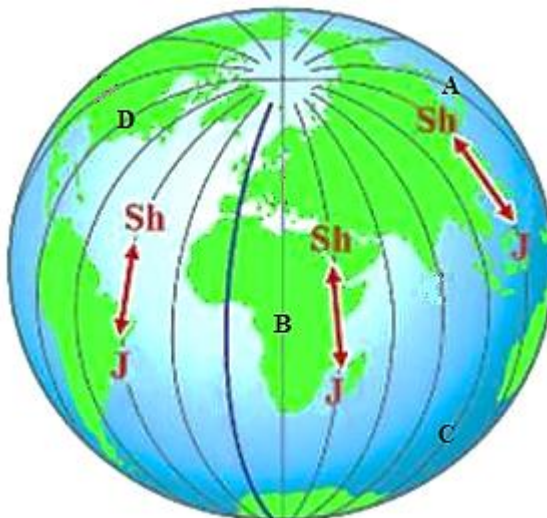
I		II		III		IV		V	
---	--	----	--	-----	--	----	--	---	--

7. Jer geologiyalıq ótmishinde júz bergen taw qatparlanıw basqışların eń jasınan (I) eń ertedegisine (V) qaray tártip penen jaylastırıń.

- A) Mezozoy.
- B) Kaledon.
- C) Alp.
- D) Baykal.
- E) Gercin.

I		II		III		IV		V	
---	--	----	--	-----	--	----	--	---	--

8. Tórende keltirilgen súwrette A, B, C, D háripleri menen belgilengen meridianlardı Bas meridianga eń uzaq jaylasqanı (1) den jaqınına qaray (4) tártipte jaylastırıń.

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

9. Tórende keltirilgen materiklerdiń jılıwın waqıtları boyınsha áyyemgisinen házirgisine shekem (I → II → III → IV) tártip penen jaylastırıń.

A	B	C	D

I		II		III		IV	
---	--	----	--	-----	--	----	--

10. Tómente keltirilgen materiklerdiń jıljıwın waqıtları boyınsha házirgisinen áyyemgisine qaray (I → II → III → IV) tártip penen jaylastırıń.

			
A	B	C	D

I		II		III		IV	
---	--	----	--	-----	--	----	--

3. Jáhanniń ulıwma sıpatlaması (Qollaw)

1. Tómente berilgen mámleketler hám olardıń xalıq tıǵızlıǵı boyınsha jáhándе tutqan orınıń óz ara sáykeslendirin.

- 1) Singapur;
 - 2) Monako;
 - 3) Baxreyn;
 - 4) Vatikan.
- A) 1-orın B) 3-orın C) 2-orın D) 4-orın

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

2. Tómente berilgen mámleketler hám olardıń etnikalıq ózgesheliklerin óz ara sáykeslendirin.

- 1) kóp milletli;
 - 2) Bir millet basqalarına qaraǵanda úlken salmaqqa iye bolǵan.
 - 3) bir milletli;
 - 4) Kelip shıǵıwı bir-birine jaqın milletlerden ibarat.
- A) Franciya B) Islandiya C) Indoneziya D) Pakistan.

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

3. Tómente berilgen mámleketler hám olarǵa tán demografiyalıq qásiyetlerdi óz ara sáykeslendirin.

- 1) Depopulyaciya;
 - 2) Demografiyalıq partlanıw.
- A) Bolgariya B) Nigeriya C) Italiya D) Efiopiya.

1	2
---	---

--	--	--	--

4. Tómente berilgen materikler (1, 2, 3, 4) hám jáhán xalqınıń (2020-jıl jaǵdayına qaray) olarga tán úleslerin (A, B, C, D) óz ara sáykeslestiriń.

- 1) Aziya;
- 2) Amerika.
- 3) Afrika.
- 4) Evropa.

A) 17,2%

B) 13,2%

C) 59,5%

D) 9,6%

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

5. Tómente berilgen jergilikli dinler hám olarǵa iseniwshilerdiń tiykargı bólimi tarqalǵan mámleketlerdi óz ara sáykeslestiriń.

- 1) Sintoizm.
- 2) Daosizm.
- 3) sikkizm.
- 4) Iudaizm.

A) Hindstan B) Yaponiya C) AQSH D) Qıtay.

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

6. Tómente berilgen dinler hám olardıń tarqalıw aymaqların óz ara sáykeslestiriń.

- 1) Buddizm.
- 2) Katolik.
- 3) Pravoslav.
- 4) Islam.

A) Arqa Afrika

B) Qubla Amerika.

C) Qubla-shıǵıs Aziya.

D) Arqa Aziya.

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

7. Tómente berilgen mámleketlerdi olardıń urbanizaciyalasıw kórsetkishleri menen óz ara sáykeslestiriń.

- 1) Joqarı dárejede urbanizaciyalasqan (75% ten artıq).
- 2) Ortasha dárejede urbanizaciyalasqan (50% den 75% ke shekem).
- 3) Tómen dárejede urbanizaciyalasqan (50% ten az).

A) Peru B) Mısır C) Belgiya.

1		2		3	
---	--	---	--	---	--

8. Tómente keltirilgen rassalar hám olardıń tarqalǵan regionların bir-birine sáykeslestiriń.

1) negroid	A) Arqa Afrika hám Amerika.
2) mongoloid	B) Okeaniya hám Avstraliya.

3) evropeoid	C) Oraylıq hám Qubla Afrika.
4) avstraloid	D) Shıǵıs hám Qubla-shıǵıs Aziya.

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

9. Tómente berilgen tiller hám olardan mámleket tili statusında paydalanıp atırǵan mámleketlerdi óz ara sáykeslestiriń.

1) Ispan	A) Braziliya
2) Nemis	B) Argentina
3) Portugal	C) Avstriya
4) Ingliz	D) Kanada

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

10. Mámleketler hám olardıń tábiyiy kóbeyiw kórsetkishlerin (hár 1000 adamǵa salıstırǵanda) óz ara sáykeslendirin.

1) Niger;	A) 10-20 adam;
2) Mısr.	B) 30-40 adam.
3) Qazaqstan;	C) 20-30 adam.
4) Franciya.	D) 0-10 adam.

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

4. Dúnya okeanı hám okeanlar tábiyatı (Qollaw)

1. Tómente berilgen teńizlerdi olar jaylasqan okeanlar menen sáykeslestiriń.

1) Karib 2) Barens 3) Qızıl 4) Filippin	A) Atlantika okeanı; B) Tınısh okean. C) Arqa Muz okeanı. D) Hind okeanı.
--	--

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

2. Tómente berilgen qoltıqlardı olar jaylasqan okeanlar menen sáykeslestiriń.

1) Meksika 2) Alyaska 3) Bengaliya	A) Hind okeanı. B) Atlantika okeanı. C) Tınısh okean.
--	---

1		2		3	
---	--	---	--	---	--

3. Tómente berilgen buǵazlardı olar jaylasqan okeanlar menen sáykeslestiriń.

1) Gibraltar	A) Hind okeanı;
2) Shelixov	B) Atlantika okeanı.
3) Mozambik	C) Tınısh okean.
4) Kara dárwaza	D) Arqa Muz okeanı.

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

4. Tómente berilgen atawlardı olar jaylasqan okeanlar menen sáykeslestiriń..

1) Kuba atawı;	A) Hind okeanı;
2) Gavayi atawları;	B) Atlantika okeanı.
3) Madagaskar atawı;	C) Arqa Muz okeanı.
4) Arqa Jer atawı;	D) Tınısh okean.

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

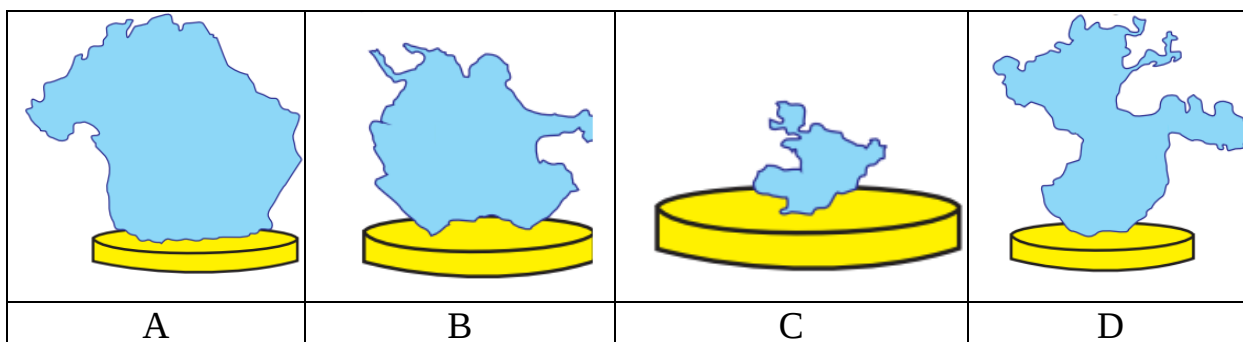
5. Tómente berilgen sayaxashılardıń atların olar úyrengen okeanlar atları menen sáykeslestiriń.

1) B. Diash	A) Hind okeanı;
2) I. Kruzenshtern	B) Atlantika okeanı.
3) A. Tasman	C) Tınısh okean.
4) N. Nordensheld	D) Arqa Muz okeanı.

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

6. Tómente keltirilgen okeanlar atların (1, 2, 3, 4) olardıń karta-sxemaları (A, B, C, D) menen sáykesleń.

1. Hind okeanı.
2. Tınısh okean.
3. Atlantika okeanı.
4. Arqa Muz okeanı.

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

7. Tómente keltirilgen okean ağısların (1, 2, 3, 4) olar háreketleniwshi okeanlar atları (A, B, C, D) menen sáykesleń.

1. Kurosiya.	A. Hind okeanı.
2. Somali.	B. Tınısh okean.
3. Transarktika.	C. Atlantika okeanı.
4. Golfstrim.	D. Arqa Muz okeanı.

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

8. Tómente berilgen teńiz, qoltıq hám buǵazlardı olar jaylasqan okeanlar menen sáykeslestiriń.

1) Meksika qoltıǵı;	A) Tınısh okean.
2) Bering teńizi;	B) Arqa Muz okeanı.
3) Mozambik buǵazı;	C) Atlantika okeanı.
4) Kara teńizi;	D) Hind okeanı.

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

9. Tómente berilgen teńiz hám qoltıqlardı olar jaylasqan okeanlar atları menen sáykesleń.

Okeanlar atı	Teńiz hám qoltıqlar atı
1) Arqa Muz okeanı;	A) Bengaliya qoltıǵı.
2) Hind okeanı;	B) Biskay qoltıǵı.
3) Atlantika okeanı;	C) Shıǵıs Sibir teńizi.
4) Tınısh okean.	D) Alyaska qoltıǵı.

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

10. Tómente berilgen dáryalardı olar jaylasqan okean basseyneri atları menen sáykesleń.

Okean basseyneri		Dáryalardıń atı	
1	Arqa Muz okeanı	A	Braxmaputra dáryası
2	Hind okeanı	B	Yanszi dáryası
3	Atlantika okeanı	C	Lena dáryası
4	Tınısh okean	D	Dunay dáryası

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

5. Ózbekstannıń ekonomikalıq rayonları (wálayatları) (Biliw)

1. Mirzashól ekonomikalıq rayonu quramına kırıwshi wálayatlardıń atın anıqlań.

1. Qashqadarya 2. Jizzax 3. Xorezm 4. Andijan 5. Samarqand
6. Nawayı 7. Surxandarya 8. Fergana 9. Sırdarya 10. Buxara

--	--

2. Qubla ekonomikalıq rayon quramına kırıwshi wálayatlardıń atın anıqlań.

1. Qashqadarya 2. Jizzax 3. Xorezm 4. Andijan 5. Samarqand
6. Nawayı 7. Surxandarya 8. Fergana 9. Sırdarya 10. Buxara

--	--

3. Tómengi Ámiwdarya ekonomikalıq rayonu quramına kırıwshi hákimshilik birlikler atın anıqlań.

1. Qashqadarya 2. Jizzax 3. Surxandarya 4. Andijan 5. Samarqand 6. Nawayı 7. Xorezm
8. Sırdarya 9. Qaraqalpaqstan Respublikası

--	--

4. Berilgenler arasınan Zarafshan ekonomikalıq rayonu aymaǵında jaylasqan qalalar atların anıqlań.

1. Qarshi 2. Jizzax 3. Uchquduq 4. Andijan 5. Samarqand
6. Nawayı 7. Denov 8. Sırdarya 9. Kattaqorǵan 10. Pop

--	--	--	--

5. Zarafshan ekonomikalıq rayonu aymaǵında jaylasqan qalalar atların anıqlań.

1. Qarshi 2. Jizzax 3. Nurabad 4. Andijan 5. Samarqand

6. Nawayı 7. Surxandárya 8. Sırdárya 9. G‘ozg‘on

--	--	--	--

6. Fergána ekonomikalıq rayonı aymaǵında jaylasqan qalalardıń atın anıqlań.

1. Angren 2. Úrgenish 3. Asaka 4. Shaxrisabz 5. Gúlistan

6. Zarafshan. Namangan 8. Gállearal 9. Margúlan

--	--	--

7. Mirzashól ekonomikalıq rayonı aymaǵında jaylasqan qala/qalashalar atların anıqlań.

1. Angren 2. Úrgenish 3. Zamin 4. Shaxrisabz 5. Gúlistan

6. Zarafshan. Namangan 8. Gállearal 9. Margúlan

--	--	--

8. Tómendegiler arasınan Mirzashól ekonomikalıq rayonı aymaǵında jaylasqan paydalı qazılma kánlerin ajıratıń.

1. Murıntaw 2. Chimgan 3. Qoytas 4. Qarawılbasar 5. Zarmitan

6. Marjanbulaq 7. Gazlı 8. Jıńışke 9. Qaratas 10. Kogon

--	--	--

9. Berilgenler arasınan Qaraqalpaqstan Respublikası aymaǵında jaylasqan obyektlerdi ajıratıń.

1. Nawayı kán metallurgiya zavodı.

2. Shaxrixan gidroelektrostanciyası.

3. Taqıyatas gidrouzeli.

4. Qońırat soda zavodı.

5. Gúlistan may ekstrakciya zavodı.

6. Altıarıq neftti qayta islew zavodı.

7. Pop rezina zavodı.

8. Xojeli shiyshe zavodı.

--	--	--

10. Berilgenler arasınan Fergána ekonomikalıq rayonı aymaǵında jaylasqan obyektlerdi ajıratıń.

1. Nawayı kán metallurgiya zavodı.

2. Shaxrixan gidroelektrostanciyası.

3. Taqıyatas gidrouzeli.

4. Qońırat soda zavodı.

5. Gúlistan may ekstrakciya zavodı.

6. Altıarıq neftti qayta islew zavodı.

7. Pop rezina zavodı.

8. Xojeli shiyshe zavodı.

--	--	--

6. Ózbekstan xojalıgınıń ulıwma sıpatlaması (Qollanıw)

1. Tórende berilgen Ózbekstandaǵı elektrostanciyalar arasınan gidroelektrostanciyalardı ajratıń.

1. Talimarjan 2. Angren 3. Taqıyatas 4. Ǵazalkent 5. Fergana 6. Charbaq 7. Úshqorǵan 8. Nawayı

--	--	--

2. Tórende berilgen Ózbekstandaǵı kánler arasınan kómir qazıp alınatuǵınların ajratıń.

1. Murıntaw 2. Qubla alapıshıq 3. Angren 4. Sharǵun
5. Marjanbulaq 6. Baysın 7. Tebinbulaq 8. Orkutsay

--	--	--

3. Tórende berilgen Ózbekstandaǵı kánler arasınan altın qazıp alınatuǵınların ajratıń.

1. Murıntaw 2. Qubla alapıshıq 3. Angren 4. Sharǵun
5. Marjanbulaq 6. Baysın 7. Tebinbulaq 8. Orkutsay 9. Kókpatas

--	--	--

4. Tórende berilgen Ózbekstandaǵı kánler arasınan mıs qazıp alınatuǵınların ajratıń.

1. Murıntaw 2. Dalee 3. Angren 4. Aqjar 5. Qalmaq
6. Baysın 7. Aqbas 8. Úshqızıl 9. Sarıksheku 10. kókdómalaq

--	--	--

5. Berilgen hákimshilik-aymaqlıq birlikler arasınan Ózbekstandaǵı xalıqtıń tıǵızlıǵı 300-600 adam/kv.km.di quraytuǵın wálayatlardı anıqlań.

1. Xorezm 2. Fergana 3. Jizzax 4. Samarqand 5. Nawayı 6. Buxara 7. Surxandárya 8. Qashqadárya

--	--	--

6. Tórende berilgen Ózbekstandaǵı qalalar arasınan jeńil sanaat orayların ajratıń.

1. Buxara 2. Qarshi 3. Shaxrisabz 4. Samarqand 5. Jizzax
6. Gúlistan. 7. Qoqan 8. Margulan

--	--	--

7. Tórende berilgen Ózbekstandaǵı regionlar arasınan neft-gazlı regionlar atları durıs kórsetilgenlerin ajratıń.

1. Buxara-Xiywa 2. Qarshi-Nawayı 3. Shahrisabz-Samarqand.
4. Fergana 5. Jizzax 6. Surxandarya 7. Qubla-batıs Hisor.

--	--	--	--

8. Tórende berilgen Ózbekstandaǵı janılǵı paydalı qazılmaları kánleri arasınan tábiyiy gaz kánlerin ajratıp kórsetiń.

1. Ótkir 2. Angren 3. Qarawılbasar 4. Adamtas
5. Xonjiza 6. Almalıq 7. Shortan 8. Kókdomalaq

--	--	--

9. Tórende keltirilgen wálayatlar arasınan kóp muǵdarda saı jetistiretuǵın wálayatlardı ajratıń.

1. Sırdarya 2. Surxandarya 3. Xorezm 4. Jizzax 5. Fergana
6. Nawayı 7. Tashkent 8. Qashqadarya

--	--	--

10. Tórende keltirilgenler arasınan átirapında palız ónimleri jetistiriw, kartoshka jetistiriw hám palız eginlerin jetistiriw úlken maydandı iyeleytuǵın qalalardı ajratıń.

1. Sırdarya 2. Samarqand 3. Xiywa 4. Andijan
5. Fergana 6. Nawayı 7. Tashkent 8. Qarshi

--	--	--

7. Orta Aziya tábiyiy geografiyası (Qollaw).

1. Orta Aziya úlkesindeki Geografiyalıq obyektlar hám olardıń qásiyetlerin sáykeslestirin.

Geografiyalıq obyektlar		Qásiyetler	
1	Mugojar	A	Aral hám Kaspiy teńizleri aralıǵında jaylasqan.
2	Savir	B	Kaspiy teńiziniń shıǵıs jaǵalarında jaylasqan yarım ataw.
3	Ustúrt	C	Orta Aziyanıń arqa-batısında jaylasqan dizbek
4	Manǵışlaq	D	Orta Aziya úlkesinin shıǵıs noqatı jaylasqan.

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

2. Orta Aziya úlkesindeki suw saqlaǵıshları hám olar qurılǵan dáryalardı sáykeslestirin.

Suw saqlagışlar		Dáryalar	
1	Toxtagul	A	Zarafshan
2	Tuyebuğaz	B	Sırdarya
3	Quyımazar	C	Ahangaran
4	Qayroqqum	D	Narın

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

3. Orta Aziya úlkesindeki shóller hám olardıń túrlerin óz ara sáykeslendirin.

Shóller atı		Shól túrleri	
1	Badxiz shóli	A	Qumlı shóller
2	Qoraqum	B	Taslı (gipsli) shóller
3	Betpaqdala	C	Lyosslı (efemer) shóller

1		2		3	
---	--	---	--	---	--

4. Orta Aziya úlkesiniń shetki noqatların (1, 2, 3, 4) tiyisli gorizont tárepleri (A, B, C, D) menen óz ara sáykeslestirin.

Shetki noqatlar atı		Gorizont tárepleri	
1	Qara Irtish dáryası	A	Arqa
2	Ayırtaw	B	Batıs
3	Nishapur tawı	C	Shıǵıs
4	Qaraǵay tumsıǵı	D	Qubla

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

5. Orta Aziya úlkesindeki tawlar hám olardıń tóbelerin óz ara sáykeslendirin..

Tawlar		Shoqqılar	
1	Pamir	A	Jeńis
2	Xontangri	B	Tirishmir
3	Hindukush	C	Ismoil Somoniy.

1		2		3	
---	--	---	--	---	--

6. Orta Aziya aymaǵı rawajlanıwınıń geologiyalıq basqışları hám olarda júz bergen ózgerislerdi sáykeslendirin.

Eralar		Júz bergen ózgerisler	
1	Arxey	A	Teńiz qaytadan bastırıp kelip, tawlar qaytadan páslegen.
2	Paleozoy	B	Teńiz astında bolǵan hám shógindi jınıslar toplanǵan

3	Kaynozoy	C	Taskómir hám qońır kómir kánleri payda bolǵan.
4	Mezozoy	D	Oraylıq Qızılqum tawları kóterilgen.

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

7. Orta Aziya aymaǵındaǵı kánler hám olardan qazıp alınıwshı paydalı qazılmaların atların óz ara sáykes keliń.

Kánler		Paydalı qazılmalar	
1	Qaraǵanda	A	Neft
2	Teńiz	B	Tas kómir
3	Aqtas	C	Altın
4	Murıntaw	D	Mramor

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

8. Orta Aziya úlkesindegi dáryalar hám olardıń toyınıw tipi boyınsha túrlerin óz ara sáykeslestirin.

Daryalar		Dáryalardıń toyınıw tipi boyınsha túrleri	
1	Sırdárya	A	Qar hám muzlıqlardıń eriwinen toyınatuǵın dáryalar
2	Zarafshan	B	Máwsimlik qar hám jawın suwlarınan toyınatuǵın dáryalar
3	Ahangaran	C	Muzlıq hám qar suwlarınan toyınatuǵın dáryalar
4	Murgáb	D	Turaqlı hám máwsimlik qarlarınan eriwinen toyınatuǵın dáryalar

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

9. Tórende keltirilgen Orta Aziyadagi Topıraq túrlerin hám olardıń tarqalğan aymaqların óz ara sáykeslestirin.

Topıraq túri		Topıraqlardıń tarqalğan zonası	
1	Boz topıraqlar	A	Dáryalardıń áyyemgi deltaları
2	Sur reńli qońır topıraqlar	B	Tawların eteklerinde hám de taw aldı aymaqları.
3	Taqırlar	C	Áyyemgi qaldıq qırlar
4	Otlaq-allyuvial topıraqlar	D	Iri dáryalardıń deltaları

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

10. Tómente keltirilgen tábiyyıy geografiyalıq rayonlardı olar jaylasqan tábiyyıy geografiyalıq kishi úlkelerge óz ara sáykeslendirin.

Tábiyyıy geografiyalıq kishi úlkeler		Tábiyyıy geografik rayonlar	
1	Qazaqstan	A	Joqarı Ámiwdárya oypatlıǵı
		B	Qızılqum shóli.
2	Turon	C	Oraylıq Tyanshan.
		D	Torgay sıpası úlkesi.

1	2

8. Dúnyanıń regionallıq xarakteristikası (Qollanıw)

1. Tómente berilgen mámleketlerdi olarga tiyisli atawlar menen sáykesleń..

Mámleketler		ArAllar	
1	Fransiya	A	Sumatra
2	Hindistan	B	Korsika
3	Indoneziya	C	Xonsyu
4	Yaponiya	D	Nikobar

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

2. Tómente berilgen mámleketlerdi olarga tán qásiyetler menen sáykeslestiriń.

Mámleketler		Qásiyetler	
1	AQSH	A	Tyanshan tawlarında iri muzlıqlardıń bolıwı esabınan suw-energetika resursları menen jaqsı támiyinlengen.
2	Iran	B	Xalqının 60% ten kóbiregi parsılar, sonday-aq, mámleket aymaǵında azərbayjanlar, kurdlar, arablar, túrkmenler, armyanlar hám basqa milletler jasaydı.
3	Qırǵızstan	C	Iri qalalarınıń kópshiligi batıs hám qubla teńiz boyı aymaqlarında jaylasqan.
4	Túrkiya	D	1790-jıldan baslap hár 10 jılda turaqlı túrde xalıq dizimge alınadı.

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

3. Tómente berilgen Evropa mámleketlerin olarǵa tán ózgeshelikler menen sáykeslestirin.

Mámleketler		Qásiyetler	
1	Xorvatiya	A	Atawda jaylasqan mámleket
2	Chexiya	B	Ishki kontinental mámleket
3	Daniya	C	yarım atawda jaylasqan mámleket
4	Malta	D	Teńiz boyı kontinental mámleketi

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

4. Tórende berilgen Amerika materigi mámleketlerin (1, 2, 3) olarga tán ózgeshelikler (A, B, C) menen óz ara sáykeslestirin.

Mámleketler		Qásiyetler	
1	Kolumbiya	A	Atawda jaylasqan mámleket
2	Paragvay	B	Ishki kontinental mámleket
3	Dominika	C	Teńiz boyı kontinental mámleketi

1		2		3	
---	--	---	--	---	--

5. Tórende berilgen Aziya mámleketlerin olarga tán ózgeshelikler menen sáykeslestiriń.

Mámleketler		Qásiyetler	
1	Qıtay	A	Atawda jaylasqan mámleket
2	Mongoliya	B	Ishki kontinental mámleket
3	Indoneziya	C	yarım atawda jaylasqan mámleket
4	Hindstan	D	Teńiz boyı kontinental mámleketi

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

6. Tórende berilgen mámleketler hám olardıń geografiyalıq ornına qaray túrlerin duris sáykeslestirin.

Geografiyalıq ornına qaray túrleri		Mámleketler	
1	Aral mámleketler	A	Efiopiya
2	Yarım ataw mámleketleri	B	Kuba
3	Teńiz boyı kontinental mámleketler	C	Turkiya
4	Teńizge shıǵıw imkaniyatı joq mámleketler	D	Rossiya

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

7. Tómente berilgen mámleketler hám olardıń geografiyalıq ornına qaray túrlerin duris sáykeslestirin.

Mámleketler		Geografiyalıq ornına qaray túrleri	
A	Chad	1	Aral mámleketler
B	Indoneziya	2	Yarım ataw mámleketleri
C	Iran	3	Teńiz boyı kontinental mámleketler
D	Greciya	4	Teńizge shıǵıw imkanıyatı joq mámleketler

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

8. Tómente keltirilgen mámleketler hám olarga tiyisli atawlardı óz ara sáykeslestiriń.

Mámleketler		Arallar	
1	Yaponiya	A	Kalimantan
2	Kanada	B	Kyusyu
3	Indoneziya	C	Sitsiliya
4	Italiya	D	Nyufaundlend

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

9. Tómente keltirilgen mámleketlerdi olardıń jaǵaların juwıp turgan teńizler menen sáykeslestirin..

Mámleketler		Teńizler	
1	Turkiya	A	Karib teńizi
2	Meksika	B	Qara teńiz.
3	Italiya	C	Qızıl teńiz
4	Mısr	D	Adriatika teńizi.

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

10. Tómente keltirilgen mámleketlerdi olardıń jaǵaların juwıp turgan teńizler menen sáykeslestirin.

Mámleketler		Dengizlar	
1	Yamayka	A	Karib tenizi
2	Fransiya	B	Jer Orta teńizi
3	Koreya Respublikasi	C	Qızıl teńiz
4	Saudiya Arabistoni	D	Yapon teńizi

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

9. Dúnyanıń regionallıq xarakteristikası (Qollanıw)

1. Murǵab, Tajan dáryaları hám "Axalteki" násilli atları menen belgili Aziyadaǵı mámleket atın jazıń.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2. 2012-jıldan baslap elektr energiyasın islep shıǵarıw kólemi boyınsha jáhándе birinshi orındı iyelep kiyatırǵan mámlekettiń atın jazıń.

--	--	--	--	--

3. Aymaǵınıń 97% i 4 úlken atawda jaylasqan Shıǵıs Aziya mámleketiniń atın jazıń.

--	--	--	--	--	--	--	--

4. Atom elektr stanciyalarınıń mámlekette islep shıǵarılıp atırǵan elektr energiyası quramındaǵı úlesi derlik 80% ke teń. Bul jaǵınan... dúnyada birinshi orında turadı. *Noqatlar ornına túsirilgen mámleket atın jazıń.*

--	--	--	--	--	--	--	--	--

5. En biyik noqatı - biyikligi 6194 metr bolǵan Denali shińi esaplangan mámleket atın jazıń

--	--	--

6. Dúnyadaǵı eń úlken hám qalın toǵay massivleri, eń suwlı dáryası menen belgili bolǵan mámleket atın jazıń.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

7. Katolikler sanı boyınsha Evropada birinshi orında turatuǵın mámlekettiń atın jazıń.

--	--	--	--	--	--	--

8. Jún eksportı boyınsha 1-orında turatuǵın, iri qalaları Adelaida, Pert qalaları bolǵan mámleket atın jazıń.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

9. Bul mámleket kóp milletli tropikalıq Afrika mámleketi esaplanıp, ol jerde 250 den artıq millet wákilleri jasaydı. Olardıń arasında eń irileri yoruba, igbo milletleri esaplanadı. *Túsindirme berilgen mámleket atın tómendegi ketekshelerge jazıń.*

--	--	--	--	--	--	--	--

10. Bul mámleket jaǵaları arqada Arqa Muz okeanı, shıǵısta Atlantika okeanı, qubla-batısta Tınısh okean suwları menen juwıladı. Mámleket aymaǵınıń úlkenligi boyınsha dúnyada 2-orında turadı. *Anıqlaması keltirilgen mámleket atın tómendegi ketekshelerge jazıń.*

--	--	--	--	--	--

10. Jáhán xojalıgınıń ulıwma sipatlaması (Qollanıw)

1. Tórende berilgen mámleketlerdi olardıń qásiyetleri menen sáykeslestiriń.

Mámleketler		Qásiyetler	
1	Qatar	A	Gaz qazıp alıw boyınsha jetekshi
2	Niderlandiya	B	Elektr energiyasın islep shıǵarıwda jetekshi
3	Qıtay	C	Islep shıǵarılıp atırǵan elektr energiyasınıń tiykarǵı bólegi ÍESlerge tuwra keledi.
4	AQSH	D	Suyıltırılǵan gaz islep shıǵarıwda jetekshi

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

2. Tórende berilgen mámleketlerdi olardıń qásiyetleri menen sáykeslestiriń.

Mámleketler		Qásiyetler	
1	Tailand	A	Dúnyanıń eń kóp mákke jetistiriwshi mámleketi
2	Braziliya	B	Biyday jetistiriwde jetekshi mámleket
3	AQSH	C	Qumsheker qamıs jetistiriwde dúnyada jetekshi mámleket
4	Xitoy	D	Tábiyiy kauchuk jetistiriwde jetekshi mámleket

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

3. Tórende berilgen mámleketlerdi olardıń qásiyetleri menen sáykeslestiriń.

Mámleketler		Qásiyetler	
1	Braziliya	A	Cellyuloza-qaǵaz sanaatı mámlekettiń arqa regionlarında rawajlangan.
2	Yaponiya	B	Avtotransport qurallarınıń tiykarǵı bólegi biojanılǵı (etanol) nan paydalanıp isleydi.
3	Portugaliya	C	Evropanıń yarım atawda jaylasqan mámleketi
4	Rossiya	D	Relyefiniń tawlılıǵı awıl xojalıǵı jerleriniń

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

4. Tórende berilgen mámleketlerdi (1, 2, 3) olardıń qásiyetleri (A, B, C) menen óz ara sáykeslestiriń.

Mámleketler		Qásiyetler	
1	Rossiya	A	Biojanılǵı islep shıǵarıw boyınsha dúnyada ekinshi orında turadı.
2	Braziliya	B	Maydanınıń úlkenligi boyınsha jáhán mámleketleri arasında 9-orındı iyeleydi.
3	Qazaqstan	C	Dúnya mámleketleri arasında eń úlken jer fondına iye

1		2		3	
---	--	---	--	---	--

5. Tómente berilgen mámleketlerdi olardıń qásiyetleri menen sáykeslestiriń.

Mámleketler		Qásiyetler	
1	Hindstan	A	Mámleket aymaǵınıń 70% i tegislikler menen bánt.
2	Braziliya	B	Jáhánde jalpi ishki ónim kólemi boyınsha Qıtay hám AQSHTan keyin 3-orında turadı.
3	Koreya Respublikası	C	En iri dáryaları - Naktongan hám Xangan.
4	Rossiya	D	Rassalıq quramında evropeoidlar hám mulatlar kópshilikti quraydı.

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

6. Tómente berilgen mámleketlerdi olardıń elektr energiyasına bolǵan talabın qanaatlandıratuǵın tiykarǵı energiya deregi menen óz ara sáykeslestirin.

Energiya deregi		Mámleketler	
1	Íssılıq elektr energetikası	A	Kolumbiya
2	Gidroelektr energetika	B	Meksika
3	Atom elektr	C	Koreya Respublikası

1		2		3	
---	--	---	--	---	--

7. Tómente berilgen mámleketlerdi olardan rawajlangan alternativ energiya deregi túri menen óz ara sáykeslestiriń.

Alternativ energiya deregi		Mámleketler	
1	Geotermal energiya	A	Niderlandiya
2	Qalqıw energiyası	B	Islandiya
3	Samal energiyası	C	Kanada

1		2		3	
---	--	---	--	---	--

8. Tómente berilgen jáhán mámleketleri hám olardıń sociallıq-ekonomikalıq rawajlanıw jaǵdayına qaray túrleri menen óz ara sáykeslendirin.

Mámleketler		Mámleketlerdiń sociallıq-ekonomikalıq rawajlanıw jaǵdayına qaray túrleri	
1	Franciya	A	Agrar-industrial
2	Awǵanstan	B	Postindustrial
3	Braziliya	C	Agrar

4	Qazaqstan	D	Industrial
5	Kambodja	E	Industrial-agrar

1		2		3		4		5	
---	--	---	--	---	--	---	--	---	--

9. Kestede berilgen mámleketler atların olardıń basqarıw forması menen óz ara sáykeslestiriń.

Mámleketler		Basqarıw formaları	
1	Tájikstan	A	Prezidentlik respublikası
2	Daniya	B	Konstituciyalıq monarxiya
3	Okean	C	Parlamentar respublika
4	Germaniya	D	Absolyut monarxiya

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

10. Kestede berilgen mámleketler atların olardıń basqarıw forması menen óz ara sáykeslestiriń.

Mámleketler		Basqarıw formaları	
1	Avstraliya	A	Prezidentlik respublikası
2	Argentina	B	Konstituciyalıq monarxiya
3	Bruney	C	Parlamentar respublika
4	Bolgariya	D	Absolyut monarxiya

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

11. Ózbekstannıń ekonomikalıq rayonları (wálayatları) (Qollanıw)

1. Berilgen qásiyetler arasınan Nawayı wálayatına tiyislilerin ajratıń.

1. Aymağının úlken bólimi Qızılqum shólinen ibarat.
2. Qaq ortasınan Zarafshan dáryası ağıp ótedi.
3. Sangzar alabı jaylasqan.
4. Shól jaylawlarında gósh hám may ushın gissar qoyları bagıladı.
5. Murintaw altın káni jaylasqan.
6. Tamdı hám Nurata rayonlarında bağlar hám júzimzarlar kóp.
7. Aymağı qubladan biyik tawlar menen qorshalğan.
8. Buxara hám Samarqand wálayatları aymağınan dúzilgen

--	--	--

2. Berilgen qásiyetler arasınan Jizzax wálayatına tiyislilerin ajratıń.

1. Aymağının úlken bólimi Jom shólinen ibarat.
2. Mırzashól ekonomikalıq rayonınıń qubla-batısında jaylasqan.
3. Gissar dizbegi jaylasqan.
4. Aqtas mramor káni jaylasqan.

5. Tábiyy gaz Buxara wálayatınan, elektr quwatı bolsa Sırdárya wálayatınan alıp kelinesi.
6. Shól jaylawlarında gósh hám may ushın gissar qoyları bağıladı.

--	--	--

3. Berilgen qásiyetler arasınan Buxara wálayatına tiyislilerin ajratıń.

1. Aymaǵınıń úlken bólimi Qızılqum shólinen ibarat.
2. Qubla ekonomikalıq rayonınıń qubla-batısında jaylasqan.
3. Janılǵı paydalı qazılmalarǵa bay emes.
4. Kókpatas altın káni jaylasqan.
5. Aqqum hám Porsaqól aymaqlarınan neft hám tábiyyıy gazdıń úlken qorları anıqlanǵan.
6. Shól jaylawlarında gósh hám may ushın gissar qoyları bağıladı.
7. Wálayattıń qubla-shıǵısındaǵı qalada iri neftti qayta islew zavodı bar.

--	--	--

4. Berilgen qásiyetler arasınan Jizzax wálayatına tiyislilerin ajratıń.

1. Aymaǵınıń úlken bólimi Zarafshan dizbeginen ibarat.
2. Walayat aymaǵı Zarafshan ekonomikalıq rayonınıń qubla-batısında jaylasqan.
3. Jerleri Sangzar dáryası hám de Qubla Mirzashól kanalınıń suwı menen suwǵarıladı.
4. Wálayattaǵı Balıqshı kólinde shıpalı ılay kóp.
5. Porsaqól aymaqlarınan neft hám tábiyyıy gazdıń úlken qorları anıqlanǵan.
6. Walayatta akkumulyator zavodı, trikotaj fabrikası, qurılıs materialları zavodları bar.
7. Wálayattıń qubla-shıǵısındaǵı qalada iri neftti qayta islew zavodı bar.

--	--	--

5. Berilgen qásiyetler arasınan Andijan wálayatına tiyislilerin ajratıń.

1. Aymaǵınıń úlken bólimi Yozyovon shólinen ibarat.
2. Fergana ekonomikalıq rayonınıń shıǵısında jaylasqan.
3. Janılǵı hám rudalı paydalı qazılmalarǵa bay.
4. Wálayattaǵı baǵ hám júzimzarlar adırlar esabınan keńeymekte.
5. Walayat ushın taw-kán sanaatınıń tarmaqları úlken áhmiyetke iye.
6. Shól jaylawlarında gósh hám may ushın gissar qoyları bağıladı.
7. Wálayattan qazıp alınǵan neft qubır arqalı Ferganadaǵı neftti qayta islew zavodına jiberiledi.

--	--	--

6. Berilgen qásiyetler arasınan Qubla ekonomikalıq rayonına tiyislilerin ajratıń.

1. Awganstan, Túrkmestan hám de Tájikstan menen shegaralas.
2. Qublasınan Sırdárya aǵıp ótker.
3. Maydanınıń úlkenligi jaǵınan mámlekette ekinshi orında turadı.
4. En tómek noqatı - 12 metrdi quraydı.
5. Gálle hám paxta egislik maydanları boyınsha respublikada birinshi orında turadı.
6. 1997-jılı iri neft zavodı qurılǵan.

7. Ózbekstannıń eń biyik noqatı usı ekonomikalıq rayonda jaylasqan.
8. Taqıyatas İESi bar.

--	--	--

7. Berilgen qásiyetler arasınan Tómengi Ámiwdárya ekonomikalıq rayonına tiyislilerin ajratıń.

1. Túrkménstan hám Qırǵızstan menen shegaralas.
2. Xalqınıń sanı hám tıǵızlıǵı Aral teńizine qaray azayıp baradı.
3. Maydanınıń úlkenligi jaǵınan mámlekette úshinshi orında turadı.
4. Awıl xojalıǵında paydalanılatuǵın jerlerdiń derlik 90 procenti jaylawlardan ibarat.
5. Paxta egislik maydanları boyınsha respublikada birinshi orında turadı.
6. Qońırat soda zavodı hám Orta gaz káni jaylasqan.
7. Ózbekstannıń eń tómén noqatı usı ekonomikalıq rayonda jaylasqan.
8. Talimarjan İESi bar.

--	--	--

8. Berilgen qásiyetler arasınan Xorezm wálayatına tiyislilerin ajratıń.

1. Qorǵasın, cink, volfram kánleri bar.
2. Aymaǵınıń úlken bólimi Ámiwdáryanıń deltasınan ibarat.
3. Shıǵıs bólimin Hisar tawları qorshap alǵan.
4. Bes qalası bar.
5. Aral teńizi onıń xojalıǵına sezilerli tásir etedi.
6. Jıńışke talshıqlı paxta jetistiriledi.
7. Wálayattıń qubla bóliminde Zamin sanatoriyası qurılǵan.
8. Ámiwdáryanıń shep jaǵasında jaylasqan.

--	--	--

9. Berilgen qásiyetler arasınan Fergana ekonomikalıq rayonına tiyislilerin ajratıń.

1. Xalqı sanı boyınsha mámleketimizde birinshi orında turadı.
2. Sırdárya ekonomikalıq rayonınıń shıǵıs bóliminen aǵıp ótken.
3. Usı ekonomikalıq rayon óz quramına 2 wálayattı qamtıp alǵan.
4. Ózbekstanda jetistirilip atırǵan paxtanıń 1/4 bólimin beredi.
5. Mámlekette birden-bir bolǵan "millioner" qalası bar.
6. Iri gúlalshılıq, pishaqshılıq, shayı islep shıǵarıw orayları bar.
7. Ekonomikasınıń tiykarǵı tarmaǵı sharwashılıq esaplanadı.
8. Mámleketimizdegi en iri shóller usı rayonda jaylasqan.

--	--	--

10. Berilgen qásiyetler arasınan Zarafshan ekonomikalıq rayonına tiyislilerin ajratıń.

1. Maydanınıń úlkenligi jaǵınan Tómengi Ámiwdárya ekonomikalıq rayonınan keyin turadı.
2. Ámiwdárya ekonomikalıq rayonınıń shıǵıs bóliminen aǵıp ótken.
3. Usı ekonomikalıq rayon óz quramına 2 wálayattı qamtıp alǵan.
4. Maydanınıń tiykarǵı bólimi tegislik (Qızılqum shóli) ten ibarat.

5. Mámlekette birden-bir bolgan "millioner" qalası bar.
6. Iri gúlalshılıq, pishaqshılıq, shayı islep shıǵarıw orayları bar.
7. Ekonomikasınıń tiykargı tarmaǵı mashina islep shıǵarıw yesaplanadi.
8. Jılına 5 mln tonna neftti qayta isleytuǵın kárxana jaylasqan.

--	--	--

12. Materikler tabiyatı (Qollaw)

1. Arqa Amerika materigindegi Geografiyalıq obyektler hám olar jaylasqan tábiyat zonaların óz ara sáykeslendirin.

Geografiyalıq obektler		Tábiyyi zonaları	
1	Grenlandiya atawı	A	Arktika shólleri
2	Ullı tegislikler	B	Máwsimlik ıǵal toǵaylar
3	Jaǵalıq dizbegi	C	Qattı japıraqlı máńgi jasıl toǵaylar hám putazarlar
4	Florida yarım atawı	D	Toǵay-dala hám dalalar

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

2. Qubla Amerika materigindegi Geografiyalıq obyektler hám olar jaylasqan tábiyyi zonalardı óz ara sáykeslendirin.

Geografiyalıq obektler		Tábiyyi zonaları	
1	Patagoniya	A	Aralas hám keń japıraqlı toǵaylar
2	Orinoko deltası	B	Íǵal ekvatorial toǵaylar
3	Riu Negru basseyini	C	Shala shóller hám shóller
4	Otlı Jer atawı	D	Savannalar hám siyrek toǵaylar

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

3. Evraziya materigindegi Geografiyalıq obyektler hám olar jaylasqan tábiyat zonaların óz ara sáykeslendirin.

Geografiyalıq obektler		Tábiyyi zonaları	
1	Balxash kóli	A	Shala shóller hám shóller
2	Dekan platosı	B	Íǵal ekvatorial toǵaylar
3	Sena dáryası	C	Aralas hám keń japıraqlı toǵaylar
4	Sulavesi atawı	D	Savannalar hám siyrek toǵaylar

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

4. Atawlar hám olar jaylasqan klimat poyasların óz ara sáykeslendirin.

Atawlar atı		Klimat poyasları	
1	Kuba atawı	A	Tropikalıq poyas
2	Islandiya atawı	B	Ortasha poyas
3	Saxalin atawı	C	Subekvatorial poyas

4	Shri Lanka atawı	D	Subarktika poyası
---	------------------	---	-------------------

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

5. Avstraliya materigindegi Geografiyalıq obyektler hám olar jaylasqan tábiyat zonaların óz ara sáykeslendirin.

Geografiyalıq obektler		Tábiyiy zonaları	
1	Keri kóli	A	Yarım shóller hám shóller
2	Arnemlend yarım atawı	B	Máwsimlik ígal (musson) toǵaylar
3	Bayron tumsıǵı	C	Savannalar hám siyrek toǵaylar
4	Melburn qalası	D	Qattı japıraqlı máńgi jasıl toǵaylar hám putazarlar

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

6. Avstraliya materigindegi Geografiyalıq obyektler hám olar jaylasqan klimat poyasların óz ara sáykeslendirin.

Geografiyalıq obektler		Iqlim mintaqalari	
1	Keyp York yarım atawı	A	Qubla ortasha poyas
2	Keri kóli	B	Qubla tropikalıq poyas
3	Viktoriya úlken shóli	C	Qubla subtropikalıq poyas
4	Tasmaniya atawı	D	Qubla subekvatorial poyas

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

7. Afrika materigindegi Geografiyalıq obyektler hám olar jaylasqan klimat poyasların óz ara sáykeslendirin.

Geografiyalıq obektler		Iqlim mintaqalari	
1	Ben Sekke murnı	A	Qubla tropikalıq poyas
2	Jaqsı úmit murnı	B	Arqa tropikalıq poyas
3	Namıb shóli	C	Qubla subtropikalıq poyas
4	Sahra	D	Arqa subtropikalıq poyas

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

8. Tórende berilgen Evraziya tábiyat zonaların olardıń kórinislerin sáwlelendiriwshi súwretler menen sáykeslestiriń.

1. Yarım shól zonası.
2. Tayga zonası.
3. Ígal ekvatorial shemirshekler zonası.
4. Shól zonası.

			
A	B	C	D

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

9. Arqa Amerika materigindegi Geografiyalıq obyektler hám olar jaylasqan úlkelardi óz ara sáykeslestiriń.

Geografiyalıq obektler		Tábiyiy geografiyalıq úlkeler	
1	Lavrentiy qırları	A	Arktika atawları
2	Alyaska kordilerası	B	Shıǵıs
3	Grenlandiya	C	Oraylıq Amerika
4	Yukatan yarım atawı	D	Kordilera tawları

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

10. Qubla Amerika materigindegi Geografiyalıq obyektler hám olar jaylasqan úlkelardi óz ara sáykeslendirin.

Geografiyalıq obektler		Tábiyiy geografiyalıq úlkeler	
1	Titikaka kóli	A	Oraylıq And
2	Salinas-Chikas batıǵı	B	Amazoniya
3	Riu Negru dáryası	C	Qubla And
4	Akonkagua tawı	D	Patagoniya

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

13. Geografiyalıq qabıq hám geografiyalıq kartalar (Biliw)

1. Jer qabıǵı hám mantiyanıń joqarı bólimin óz ishine alǵan qabıq... dep ataladı. Noqatlar ornında túsirilgen sózdi tómendegi keteklerge jazıń.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2. Hawa rayınıń bir jerge tán bolǵan kóp jıllıq rejimi (jagdayı) sol jerdiń...i delinedi. Noqatlar ornında túsirilgen sózdi tómendegi keteklerge jazıń.

--	--	--	--	--

3. Avstraliyadaǵı Oraylıq Basseynde taslaq qurǵaq dárya alapları -... kóp ushirasadı. Noqatlar ornında túsirilgen sózdi tómendegi keteklerge jazıń..

--	--	--	--	--	--	--

4. Qubla Amerika materiginde ekvatorial togaylar zonasın... dep ataydı. Noqatlar ornında túsirilgen sózdi tómendegi keteklerge jazıń.

--	--	--	--	--

5. ... kartalarında Jer júziniń qay jerinde qansha jawın jawiwi, hawa temperaturası qanday boliwi, samallar bağıtı kórsetiledi. Noqatlar ornında túsirilgen sózdi tómendegi keteklerge jazıń.

--	--	--	--	--

6. Hawa rayınıń bir jerge tán bolgan kóp jılıq rejimi (jaǵdayı)... delinedi. Noqatlar ornında túsirilgen sózdi tómendegi keteklerge jazıń.

--	--	--	--	--

7. Paydalanıw eń qolaylı bolgan... masshtab teń bólimlerge bólingen tuwrı sızıq kórinisinde boladı. Noqatlar ornında túsirilgen sózdi tómendegi keteklerge jazıń.

--	--	--	--	--	--

8. Jer betiniń úlkenligi, kelip shıǵıwı, jası hám rawajlanıw tariyxı hár túrli bolgan formaları... dep ataladı. Noqatlar ornında túsirilgen sózdi tómendegi keteklerge jazıń.

--	--	--	--	--	--

9. Jer betindegi hár bir noqattıń keńligi hám uzaqlıǵı usı noqattıń geografiyalıq....ları dep ataladı. Noqatlar ornında túsirilgen sózdi tómendegi keteklerge jazıń.

--	--	--	--	--	--	--	--

10. ... kartalarda aymaqtıń ulıwma kórinisi, yaǵnıy relyef, dáryalar, kóller, teńizler, qalalar, okeanlardagi iri aǵıslar hám basqalar kórsetiledi. Noqatlar ornında túsirilgen sózdi tómendegi keteklerge jazıń.

--	--	--	--	--	--

14. Dúnyanıń regionallıq xarakteristikası (Qollanıw)

1. Mámleketler hám olardıń aymaǵında jaylasqan Geografiyalıq obyektlerdi óz ara sáykeslendirin.

Mámleketler		Geografiyalıq obektler	
1	Kanada	A	Amazonka dáryası
2	Braziliya	B	Sahra
3	Mali	C	Vinnipeg qalası

4	Ullı Britaniya	D	Ben Nevis tawı
---	----------------	---	----------------

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

2. Mámleketler hám olardıń aymaǵında jaylasqan geografiyalıq obyektlerdi óz ara sáykeslestiriń.

Mámleketler		Geografiyalıq obektler	
1	Germaniya	A	Yura tawlar
2	Fransiya	B	Yoxannesburg shahri
3	Hindiston	C	Vezer dáryası
4	JAR	D	Ganga dáryası

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

3. Mámleketler hám olardıń aymaǵında jaylasqan geografiyalıq obyektlerdi óz ara sáykeslestiriń.

Mámleketler		Geografiyalıq obektler	
1	Rossiya	A	Luara dáryası
2	Hindiston	B	Tar shóli
3	Fransiya	C	Ural tawlar
4	AQSH	D	Niagara sharsharası

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

4. Mámleketler hám olardıń aymaǵında jaylasqan geografiyalıq obyektlerdi óz ara sáykeslestiriń.

Mámleketler		Geografiyalıq obektler	
1	Qıtay	A	Monreal qalası
2	Nigeriya	B	Lagos qalası
3	Braziliya	C	Tibet tawlıǵı
4	Kanada	D	Amazonka dáryası

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

5. Mámleketler hám olardıń aymaǵında jaylasqan qalalardı óz ara sáykeslendirin.

Mámleketler		Geografiyalıq obektler	
1	Kanada	A	Buenos-Ayres
2	JAR	B	Yoxannesburg
3	KXDR	C	Toronto
4	Argentina	D	Pxenyan

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

6. Mámleketler hám olardıń aymaǵında jaylasqan geografiyalıq obyektlerdi óz ara sáykeslestiriń.

Mámleketler		Geografiyalıq obektler	
1	Kanada	A	Gudzon qoltıǵı
2	Argentina	B	Kinshasa qalası
3	Iran	C	Elburs tawları
4	Kongo Demokratik Respublikası	D	Parana dáryası

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

7. Mámleketler hám olardıń aymaǵında jaylasqan geografiyalıq obyektlerdi óz ara sáykeslestiriń.

Mámleketler		Geografiyalıq obektler	
1	JAR	A	Kap tawları
2	Italiya	B	Ájel alabı
3	Braziliya	C	Po dáryası
4	AQSH	D	Amazonka dáryası

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

8. Mámleketler hám olardıń aymaǵında jaylasqan geografiyalıq obyektlerdi óz ara sáykeslestiriń.

Mámleketler		Geografiyalıq obektler	
1	Túrkiya	A	Denali shıńı
2	AQSH	B	Drakon tawları
3	JAR	C	And tawları
4	Ekvador	D	Van kóli

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

9. Mámleketler hám olardıń aymaǵında jaylasqan geografiyalıq obyektlerdi óz ara sáykeslestiriń.

Mámleketler		Geografiyalıq obektler	
1	Tanzaniya	A	Titikaka kóli
2	Rossiya	B	Viktoriya kóli
3	Qırǵızstan	C	Ladoga kóli
4	Peru	D	Íssıqkól kóli

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

10. Mámleketler hám olardıń aymaǵında jaylasqan geografiyalıq obyektlerdi óz ara sáykeslestiriń.

Mámleketler		Geografiyalıq obektler	
1	Italiya	A	Vinnipeg kóli
2	Madagaskar	B	Padan tegisligi
3	Kanada	C	Antananarivu qalası
4	Tájikstan	D	Tursunzada qalası

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

15. Ózbekstan tábiyy geografiyası (Qollanıw)

1. Berilgen tábiyy geografiyalıq úlkeler hám olarga tán qásiyetlerdi óz ara sáykeslendirin.

Tábiyy geografiyalıq okruglar		Qásiyetler	
1	Surxandárya	A	Aymaǵında Kassarma kóterilmesiniń jaylasqan
2	Ústirt	B	Qubla bóliminde Qaratepa tawı jaylasqan.
3	Orta Zarafshan.	C	Aymaǵınıń relyefi arqadan qublaǵa, shıǵıs hám batıstan orayǵa qaray páseyip baradı.

1		2		3	
---	--	---	--	---	--

2. Berilgen tábiyy geografiyalıq úlkeler hám olarga tán qásiyetlerdi óz ara sáykeslendirin.

Tábiyy geografiyalıq okruglar		Qásiyetler	
1	Fergana	A	Oraylıq bóliminde Yozyovon hám Qaraqalpaq shólleri jaylasqan.
2	Ústirt	B	Onıń qubla-batısınan tranzit dárya - Ámiwdárya aǵıp ótedi.
3	Qızılqum	C	Geomorfologiyalıq dúzilisi jaǵınan keńlik

1		2		3	
---	--	---	--	---	--

3. Berilgen tábiyyiy geografiyalıq úlkeler hám olarga tán qásiyetlerdi óz ara sáykeslendirin.

Tábiyyiy geografiyalıq okruglar		Qásiyetler	
1	Surxandárya	A	Turan tegisliginiń oraylıq bóliminde, Ústirt úlkesi menen Qızılqum úlkesi arasında jaylasqan.
2	Ataw	B	Piskom dáryası úlkenin en iri dáryalarınan biri bolıp esaplanadı.
3	Chirchiq-Ohangaron.	C	Úlkede uzınlıǵı 20 km den artıq bolgan 35 dárya bar.

1		2		3	
---	--	---	--	---	--

4. Berilgen tábiyyiy geografiyalıq úlkeler hám olarga tán qásiyetlerdi óz ara sáykeslendirin.

Tábiyyiy geografiyalıq okruglar		Qásiyetler	
1	Tómengi Zarafshan	A	Türkstan, Morguzar, Nurata tawlarınıń arqa janbawırın óz ishine aladı.
2	Qashqadárya	B	Dóltalishor, Shorsay, Suxtasor, YOnbasshor sıyaqlı shorlı jerler jaylasqan.
3	Mırzashól	C	Úlke aymaǵında eń keń tarqalğan jınıslar kaynozoy erasınıń neogen hám paleogen jınısları esaplanadı.

1		2		3	
---	--	---	--	---	--

5. Berilgen Tábiyyiy geografiyalıq okrugler hám olar aymaǵında jaylasqan relyef formaları atamaların óz ara sáykes keliń.

Tábiyyiy geografiyalıq okruglar		Qásiyetler	
1	Orta Zarafshan.	A	Qaraqalpaq shóli
2	Fergána	B	Aqtaw dizbegi
3	Ústirt	C	Asakaovdon oypatı

1		2		3	
---	--	---	--	---	--

6. Berilgen tábiyyiy geografiyalıq úlkeler hám olarga tán ózgesheliklerdi óz ara sáykeslendirin.

Tábiyyiy geografiyalıq okruglar		Qásiyetler	
---------------------------------	--	------------	--

1	Orta Zarafshan.	A	Surxan-Sherabad oypatligin hám onıń átirapındaǵı tawlardı iyeleydi.
2	Surxandárya	B	Shorkól, Sudoche, Abilkól kólleri bar.
3	Tómengi Ámiwdárya	C	Kattaqorǵan suw saqlaǵıshı qurılǵan

1		2		3	
---	--	---	--	---	--

7. Berilgen Tábiyyıy geografiyalıq okrugler hám olardıń aymaǵında jaylasqan dárya/saylardı óz ara sáykeslendirin.

Tábiyyıy geografiyalıq okruglar		Dárya/saylar	
1	Orta Zarafshan.	A	Sherobod
2	Surxandárya	B	Sangzor
3	Mırzashól	C	Urgutsoy
4	Fergana	D	Isfara

1		2		3		4	
---	--	---	--	---	--	---	--

8. Berilgen Tábiyyıy geografiyalıq úlkelер hám olarga tán ózgesheliklerdi óz ara sáykeslendirin.

Tábiyyıy geografiyalıq okruglar		Qásiyetler	
1	Tómengi Zarafshan	A	Badam tárizli formadaǵı oypatlıqta jaylasqan
2	Qashqadárya	B	Bir qansha iri neft-gaz kánleri bar.
3	Fergana	C	Úlkeniń arqadan Zarafshan dizbegi qorshap alǵan.

1		2		3	
---	--	---	--	---	--

9. Berilgen tábiyyıy geografiyalıq úlkelер hám olarda tarqalǵan topıraq túrlerin sáykesleń.

Tábiyyıy geografiyalıq okruglar		Topıraq túrleri	
1	Qızılqum	A	Taqır tárizli topıraqlar, qumlı shorlanǵan topıraqlar
2	Chirchiq-Ohangaron.	B	Qumlı, qumlı, sur reńli qońır topıraqlar.
3	Ataw	C	Boz topıraqlar, qońır taw-toǵay topıraqları

1		2		3	
---	--	---	--	---	--

10. Berilgen tábiyiy geografiyalıq úlkelەر hám de olardıń aymaǵında jaylasqan geografiyalıq obyektlardı sáykeslestiriń.

Tábiyiy geografiyalıq okruglar		Geografiyalıq obektler	
1	Chirchiq-Ohangaron.	A	Kassarma kóteriliwi
2	Ústirt	B	Kóksuw tawı
3	Mırzashól	C	Qoytas tawı

1		2		3	
---	--	---	--	---	--

16. Materikler hám okeanlar tábiyatı (Qollanıw)

1. Berilgen ózgeshelikler arasınan Evraziya materigine tiyislilerin ajratıń.

1. Aymaqtıń arqa bóliminde suwıq arktika klimatı húkim súredi.
2. Qubla bóliminde Gimalay tawlı úlkesi jaylasqan.
3. Eń biyikte jaylasqan dushshi suwlı taw kóli bar.
4. En suwlı dárya materiktiń batısında jaylasqan.
5. Dúnyadaǵı eń iri yarım atawı bar.
6. Batis bóliminde arqadan qublaga qaray baǵıtlangan úlken tegislik bar.
7. Dúnyadaǵı eń uzın hám suwlı dáryası bar.
8. Aymaǵı birden-bir bekkem platforma qalqanınan ibarat.

--	--	--

2. Berilgen ózgeshelikler arasınan Avstraliya materigine tiyislilerin ajratıń.

1. Aymaqtıń qubla bóliminde suwıq antarktika klimatı húkim súredi.
2. Arqa bóliminde Karpentariya qoltıǵı jaylasqan.
3. Shóllerinde taslaq shóller - hamadalar ushirasadı.
4. Toliq qubla yarım sharda jaylasqan.
5. En suwlı dárya materiktiń batısında jaylasqan.
6. Batis bóliminde arqadan qublaga qaray baǵıtlangan úlken tegislik bar.
7. Dúnyadaǵı eń tereń hám dushshi suwlı kóli bar.
8. Materiktiń 95% aymaǵı oypatlıq hám jazıq tawlardan ibarat.

--	--	--

3. Berilgen ózgeshelikler arasınan Arqa Amerika materiginiń Kordilera tawları úlkesine tiyislilerin ajratıń.

1. Aymaqtıń qubla bóliminde suwıq arktika klimatı húkim súredi.
2. Grenlandiya, Kanada-Arktika arxipelagin óz ishine aladı.
3. Aymaǵı tegis, sonıń nátiyjesinde geografiyalıq zonalar anıq sáwlelengen.
4. Materiktiń en biyik shini Denali (Mak Kinli, 6 194 m) usı jerde jaylasqan.
5. Toliq qubla yarım sharda jaylasqan.
6. Alyaska yarım atawında hám Aleut atawlarında kúshli jer silkiniwler bolip turadı.
7. Ishki tegisliklerde taw-tundra ósimlikleri rawajlangan.
8. Aymaq ushın tropikalıq klimat tán.

--	--	--

4. Berilgen ózgeshelikler arasınan Batis Sibir úlkesine tiyislilerin ajratıń.

1. Úlke aymaǵınıń absolyut biyikligi 300 m den aspaydı.
2. Úlke óz atı menen atalatuǵın oypatlıq hám Kara teńizindegi birneshe kishi atawlardı óz ishine aladı.
3. En biyik noqatı Kavkaz tawında bolıp, biyikligi 5642 m ge jetedi.
4. Sibirdin oraylıq bólimin iyelep, shıǵısta Kolima dáryasınıń oypatlıǵına shekem dawam etedi.
5. Ob, Irtish, Taz hám Pur sıyaqlı dáryalar úlkenin en iri dáryaları.
6. Putorana tawlarında absolyut biyiklik 1701 m ge jetedi.
7. Yenisey, Lena, Aldan, Kolima, Taymir, Xatanga, Vilyuy, Anabar dáryaları úlkeniń tiykargı dáryaları esaplanadı.
8. Úlkenin oraylıq hám qubla bóliminen jer qabıǵınıń aktiv Alp-Gimalay seysmikalıq poyası ótedi.

--	--	--

5. Berilgen ózgeshelikler arasınan Arqa Afrika tábiyiy geografiyalıq úlkesine tiyislilerin ajratıń.

1. Aymaǵınıń úlken bóliminde ıǵallı ekovtorikalıq klimat húkim súredi.
2. Qublada máwsimlik ıǵal togaylar zonasınan arqada Jer Orta teńizine shekem sozilgan.
3. Sahra hám Atlas tawları usı úlke de jaylasqan.
4. Eń úlken rift zonası usı úlke de jaylasqan.
5. Batista Atlantika okeanı jaǵalarınan shıǵısta Efiopiya tawlarının. eteklerine shekemgi aymaqlardı iyeleydi
6. Bul úlkeni geyde "Afrika materiginiń tóbesi" dep ataydı.
- Kongo-Zambezi dáryaları suw ayırǵışınan qubladagi aymaqlardı iyeleydi.
8. Arqasında ıǵallı musson toǵayları ushirasadı.

--	--	--

6. Berilgen ózgeshelikler arasınan Arqa Amerika materigine tiyislilerin ajratıń.

1. Shıǵıs bóliminde iri jer jarigi bar.
2. Qubla bóliminde Patagoniya tábiyiy geografiyalıq úlkesi jaylasqan.
3. Materik jaǵalarında eń bálent suw qalqıwı baqlanadı.
4. Eń úlken hám eń tereń kóller usı materikte jaylasqan.
5. Dáryaları eki okeanǵa óz suwların quyadı.
6. Materiktiń arqa bólimi kúshli bólingen.
7. Úsh hárekettegi vulkanı bar.
8. Ayırım dáryaları tómengi aǵısında estuariy payda etedi.

--	--	--

7. Berilgen ózgeshelikler arasınan Arqa Afrika tábiyiy geografiyalıq úlkesine tiyislilerin ajratıń.

1. Batis bóliminde meridional bağıtlangan iri kól jaylasqan.
2. Qublasınan Nil dáryası ağıp ótedi.
3. Savannalı Sudan usı úlkede jaylasqan.
4. Eń úlken hám eń tereń kóller usı úlkede jaylasqan.
5. Arqa-batis bólimin qattı japıraqlı máńgi jasıl togaylar hám putazarlar zonası iyeleydi.
6. Gvineya qoltıǵı jaǵaları hám Kongo basseynin qamtıp aladı.
7. Ullı Afrika jer jarıǵı jaylasqan.
8. Úlkedegi Saxel aymaǵı ot-shóplerge bay.

--	--	--

8. Berilgen qásiyetler arasınan Antarktida materigine tiyislilerin ajratıń.

1. Materiktiń 3 vulkani bar.
2. Viktoriya úlken shóli onıń oraylıq bóliminde qalıplesken.
3. Materiktiń eń biyik noqatı batis jaǵalarında jaylasqan.
4. Bir qansha mámleketler tárepinen ilimiy stanciyalar shólkemlestirilgen.
5. Batis bólimi jas tawlardan, shıǵıs bólimi bolsa platformadan ibarat.
6. Materikler arasında eń sońǵı bolıp ashılǵan.
7. Birneshe áyyemgi platformalardan ibarat.
8. Jaǵaların 4 okean suwları juwıp turadı.

--	--	--

9. Berilgen ózgeshelikler arasınan Avstraliya materigine tiyislilerin ajratıń.

1. Materikte kúshli tektonikalıq háreketler baqlanadı.
2. Iri kólleri bar bolıp, olar materiktiń oraylıq bóliminde jaylasqan.
3. Aymaǵında 5 den artıq 5 000 metrlik shoqqılar bar.
4. Dúnyadagi en iri sút emiziwshi haywanlar usı jerde jasaydı.
5. Hár túrli qaltalı haywanlar watanı esaplanadı.
6. Materiktiń úlken bólimi qubla tropikalıq poyasta jaylasqan.
7. Waqtı-waqtı menen materiktiń eń tómengi noqatına Kuper-Krik kelip quyıladı.
8. Ayırım dáryaları Arqa Muz okeanına óz suwın quyadı.

--	--	--

10. Berilgen ózgeshelikler arasınan Avstraliya materigine tiyislilerin ajratıń.

1. Materikte kúshli tektonikalıq háreketler baqlanadı.
2. Materiktiń úlken bólimi qubla tropikalıq poyasta jaylasqan.
3. Aymaǵında 5 den artıq 5 000 metrlik shoqqılar bar.
4. Dúnyadagi en iri sút emiziwshi haywanlar usı jerde jasaydı.
5. Hár túrli qaltalı haywanlar watanı esaplanadı.
6. Iri kólleri bar bolıp, olar materiktiń oraylıq bóliminde jaylasqan.
7. Waqtı-waqtı menen materiktiń eń tómengi noqatına Kuper-Krik kelip quyıladı.

8. Ayırım dáryaları Arqa Muz okeanına óz suwın quyadı.

--	--	--

17. Ózbekstan tábiyy geografiyası (Bilim)

1. Sırdárya menen Arnasay kóli aralıǵında... tábiyy geografiyalıq okrugi jaylasqan. Noqatlar ornında túsirilgen sózdi tómendegi keteklerge jazıń.

--	--	--	--	--	--	--	--

2. ... okruginiń arqa-batısında qumlıqlar bar bolıp, olar arasında shorxoklar, sazlı taqırlar ushırasadı. Noqatlar ornında túsirilgen sózdi tómendegi keteklerge jazıń.

--	--	--	--	--	--	--	--

3. ... arid-denudacion plato esaplanıp, absolyut biyikligi 100-200 m bolıp, átirapı chinkler menen qorshalgan. Noqatlar ornında túsirilgen sózdi tómendegi keteklerge jazıń.

--	--	--	--	--	--	--	--

4. ... okruginiń oraylıq bólimlerinde pás tawlar jaylasqan. Olardıń eń áhmiyetlileri Quljuqtov (785 m), Jetimtov (511 m), Tamditov (974 m), Awminzatov (695 m), Bukantov (764 m), Sultan Uays tawı (473 m). Noqatlar ornında túsirilgen sózdi tómendegi keteklerge jazıń.

--	--	--	--	--	--	--	--

5. Buxara oazisi qubla-batısqa qaray páseyip, tarayıp barıp,... platosına tutasıp ketedi. Noqatlar ornında túsirilgen sózdi tómendegi keteklerge jazıń.

--	--	--	--	--	--	--	--

6. Relyefi qubla-shıǵıstan arqa-batısqa qaray páseyip bariwshı... okruginiń arqa bóliminde iri kóller jaylasqan bolıp, jer astı suwı jer betine jaqın hám júdá shorlangan esaplanadı. Noqatlar ornında túsirilgen sózdi tómendegi keteklerge jazıń.

--	--	--	--	--	--	--	--

7. ... Tábiyy geografiyalıq úlkesiniń arqa shegarası Qaratóbe, Zirabulaq-Ziyovuddin tawları arqalı, batis shegarası Jarqaq, Múbárek hám Teńizkól bálentlikleri arqalı ótedi. Noqatlar ornında túsirilgen sózdi tómendegi keteklerge jazıń.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

8. ... tábiyy geografiyalıq úlkesi shıǵıstan hám arqa-shıǵıstan Babataw hám Hisar tawları arqalı Tájikstan menen shegaralanadı. Noqatlar ornında túsirilgen sózdi tómendegi keteklerge jazıń.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

9. tábiyyiý geografiýalıq úlkeniń aymaǵı keyingi jıllarda qalıplesken bolıp, topıraqları júdá shorlangan hám de onıń relyefine eol processleri kúshli tásir kórsetedi. Noqatlar ornında túsirilgen sózdi tómendegi keteklerge jazıń.

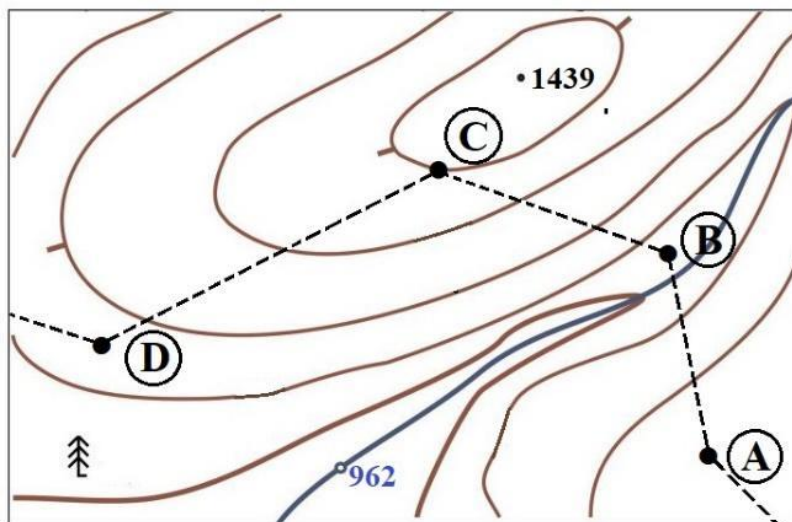
--	--	--	--

10. Úlkenin batıs shegarası Jarqaq, Múbárek hám Teńizkól bálentlikleri arqalı ótedi. Qubla hám qubla-batısında Sandıqlıqum... okrugın Túrkmennstannan ajratıp turadı. Noqatlar ornında túsirilgen sózdi tómendegi keteklerge jazıń.

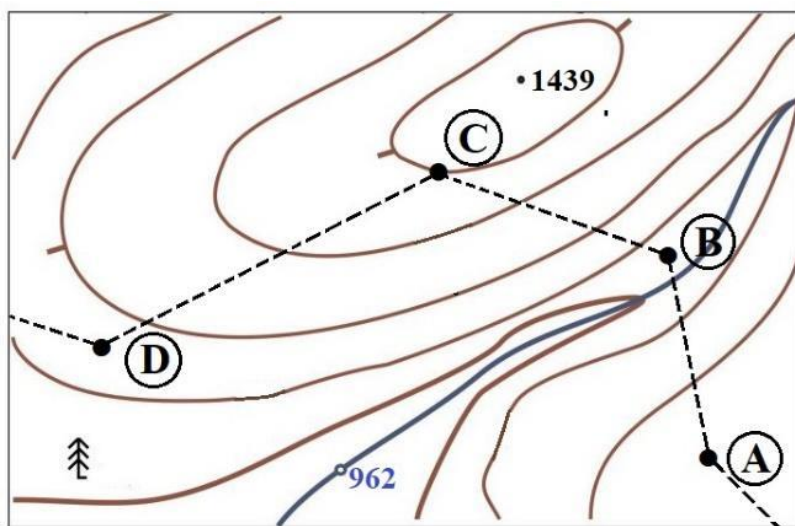
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

18. Kartografik topshiriq (Qo'llash)

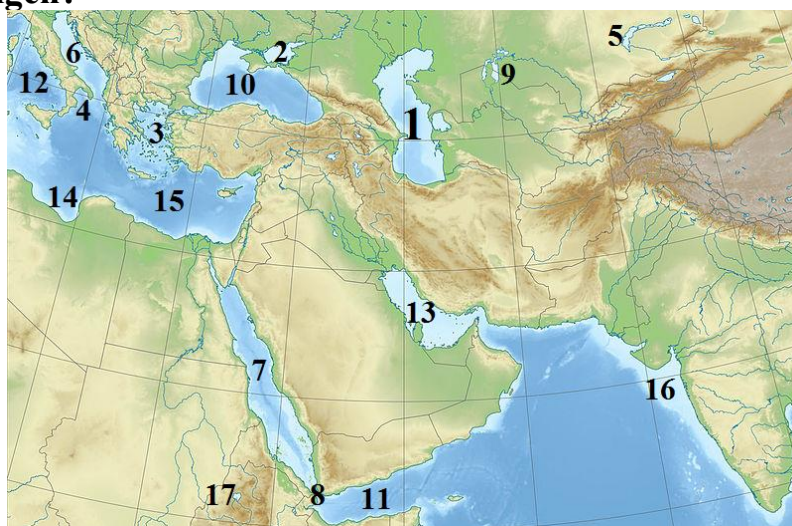
1. Geograf sıızılmaǵa kórsetilgen aymaqta izertlew jumısların alıp bardı. Ol úyrenen noqatların A, B, C, D háripleri menen belgiledi. Geograf úyrenen noqatlardıń qaysı birinde temperaturası en tómén boladı?

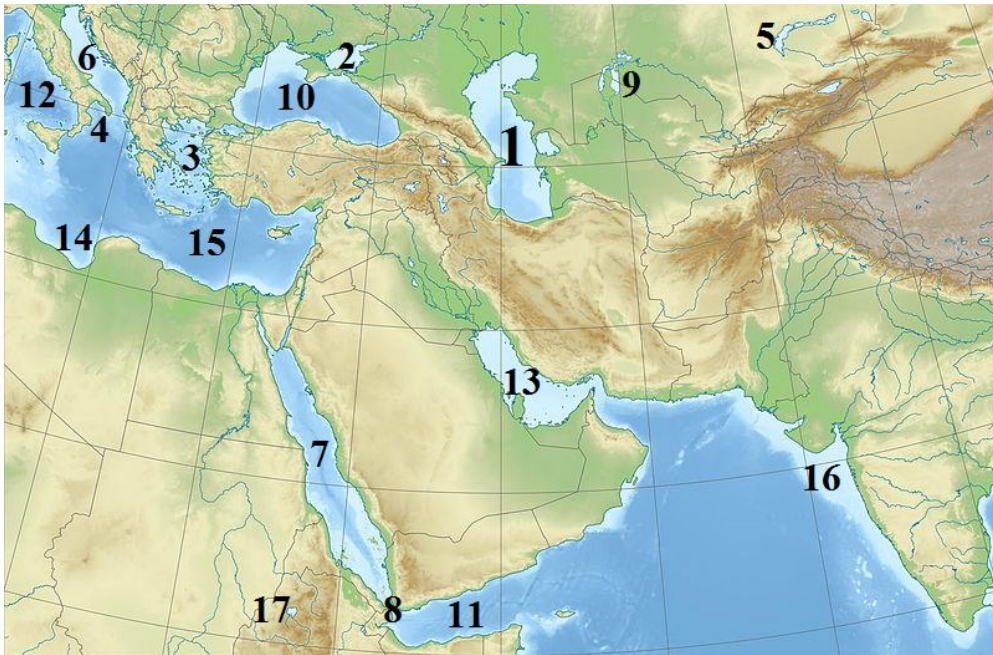
2. Geograf sıızılmaǵa kórsetilgen aymaqta izertlew jumısların alıp bardı. Ol úyrenen noqatların A, B, C, D háripleri menen belgiledi. Geograf úyrenen noqatlardıń qaysı birinde hawa temperaturası eń joqarı boladı?

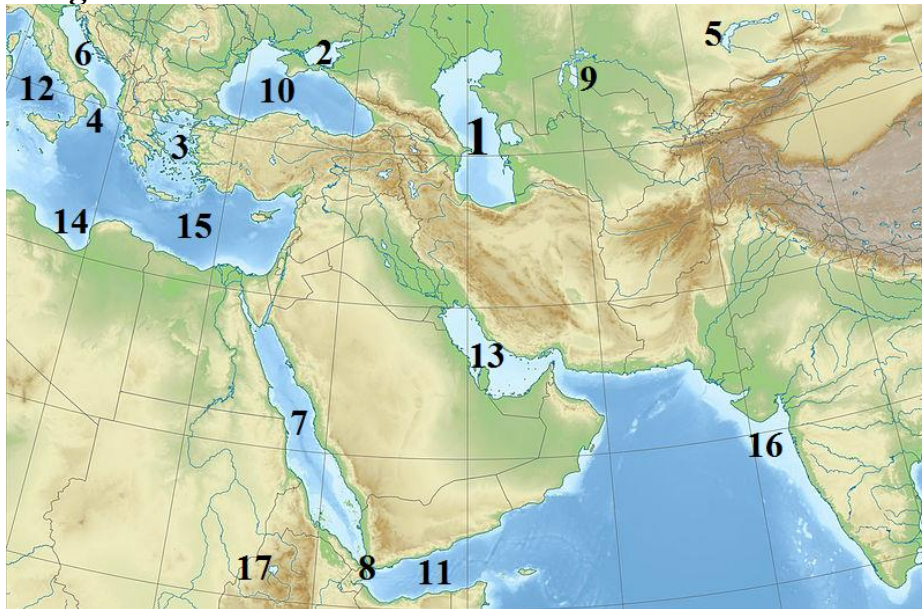
3. Tómente berilgen karta-sxemada 1, 10, 7 sanları menen qaysı gidrografiya hıq obyektler kórsetilgen?

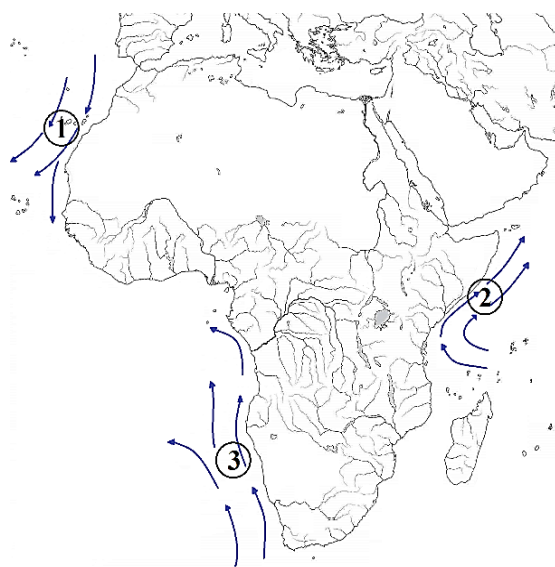
4. Tómente berilgen karta-sxemada 10, 11, 15 sanları menen qaysı gidrografiya hıq obyektler kórsetilgen?

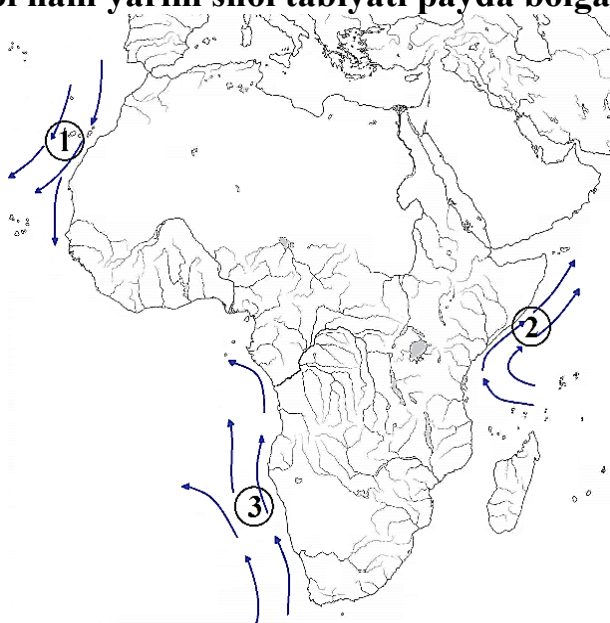
5. Tómente berilgen karta-sxemada 3, 5, 7 sanları menen qaysı gidrografiyalıq obyektler kórsetilgen?

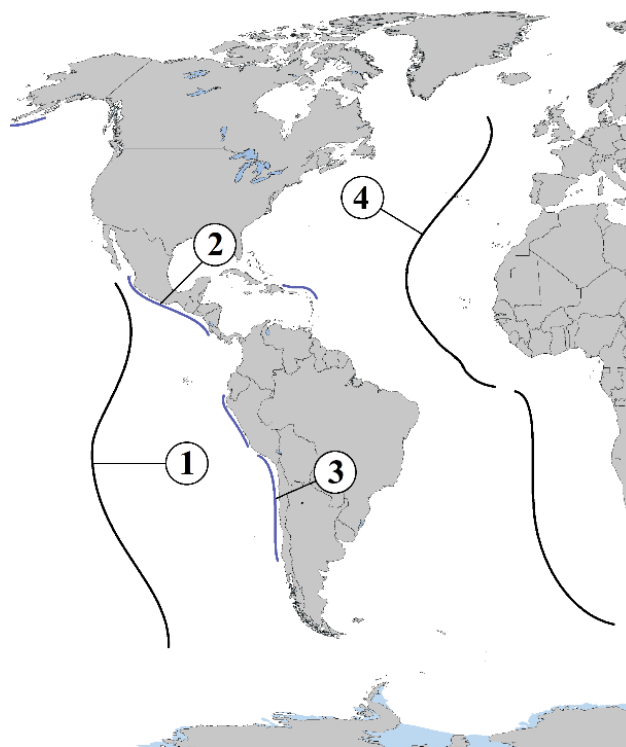
6. Tómente berilgen karta-sxemada 3 sanı menen kórsetilgen suwıq aǵıs nátiyjesinde qaysı shólistanlıq payda bolǵan?

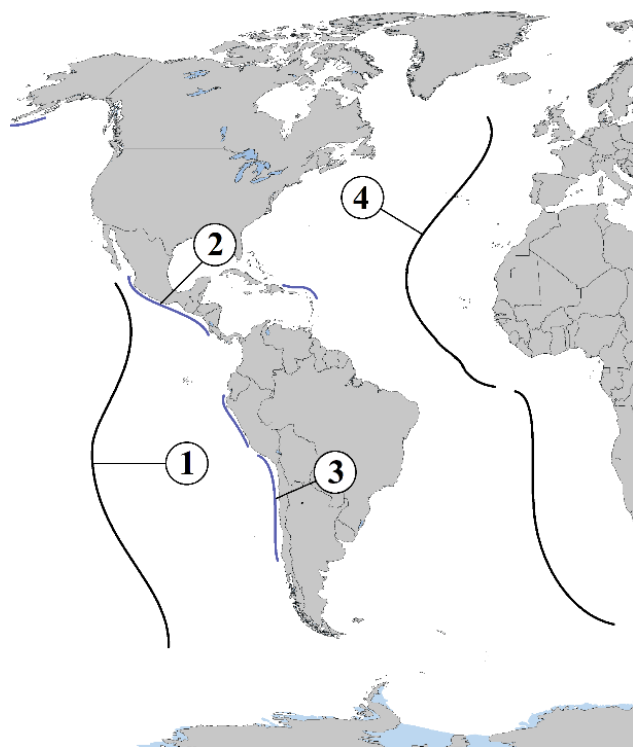
7. Tómente berilgen karta-sxemada 2 sanı menen kórsetilgen suwıq aǵıs nátiyjesinde qaysı yarım atawda shól hám yarım shól tábiyatı payda bolgan?

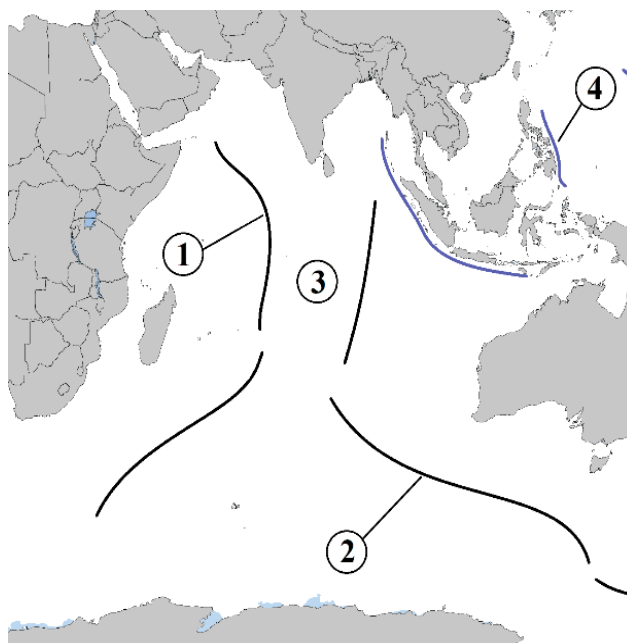
8. Tómendegi karta-sxemada 3 hám 4 sanları menen qaysı shókpe hám suw astı dizbegi belgilengenin tabıń.

9. Tómen degi karta-sxemada 1 hám 2 sanları menen qaysı suw astı dizbegi hám shókpe kórsetilgenligin tabıń.

10. Tómen degi karta-sxemada 1 hám 2 sanları menen qaysı suw astı kóterilmeleri kórsetilgenligin tabıń.

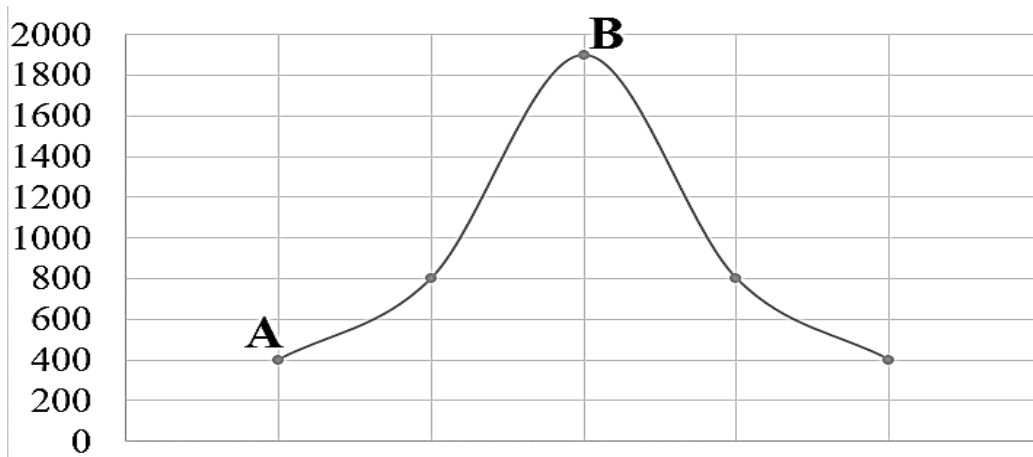

19. Tábiyy geografiyağa tiyisli másele (jazba) (Pikirlew).

1. Teńiz qáddinde hawa temperaturası $+18^{\circ}\text{C}$. Tap usı waqıtta taw shoqqısında hawa temperaturası -12°C bolsa, tawdıń absolyut biyikligin anıqlań (esletpe: hawa temperaturası hár 100 m kóterilgende $0,6^{\circ}\text{C}$ qa páseyedi).

2. Teńiz qáddinde hawa temperaturası $+16^{\circ}\text{C}$. Tap usı waqıtta taw shoqqısında hawa temperaturası -8°C bolsa, tawdıń absolyut biyikligin anıqlań (esletpe: hawa temperaturası hár 100 m kóterilgende $0,6^{\circ}\text{C}$ qa páseyedi).

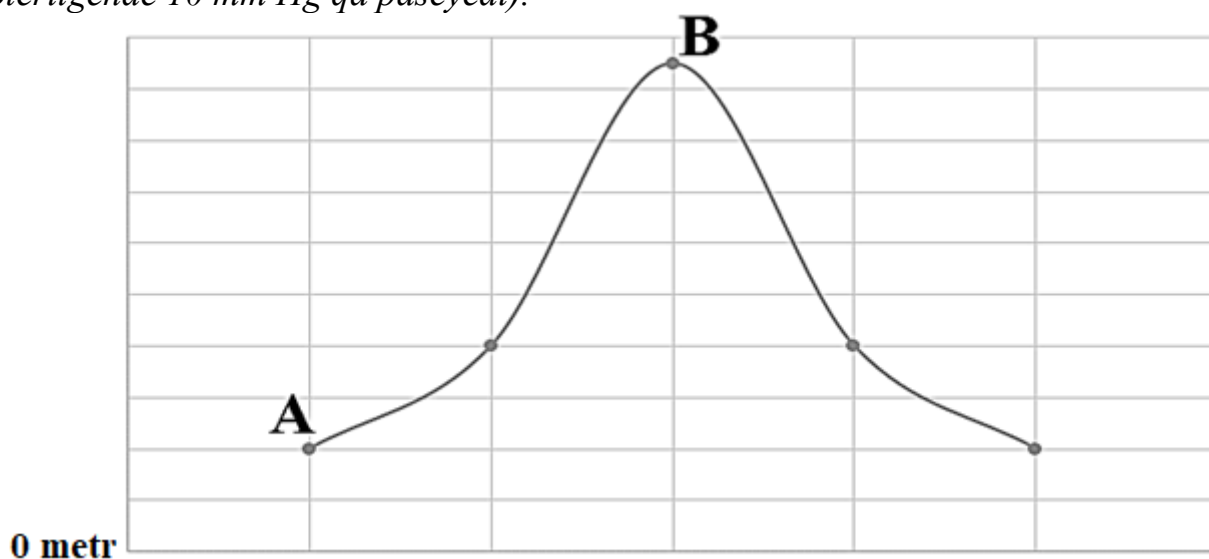
3. Súwrette kórsetilgen A noqattıń absolyut biyikligi 400 m, ol jerdegi hawa basımı 730 mm Hg qa teń bolsa, B noqattağı hawa basımın anıqlang (esletpe: hawa basımı hár 100 m kóterilgende 10 mm Hg ға páseyedi).

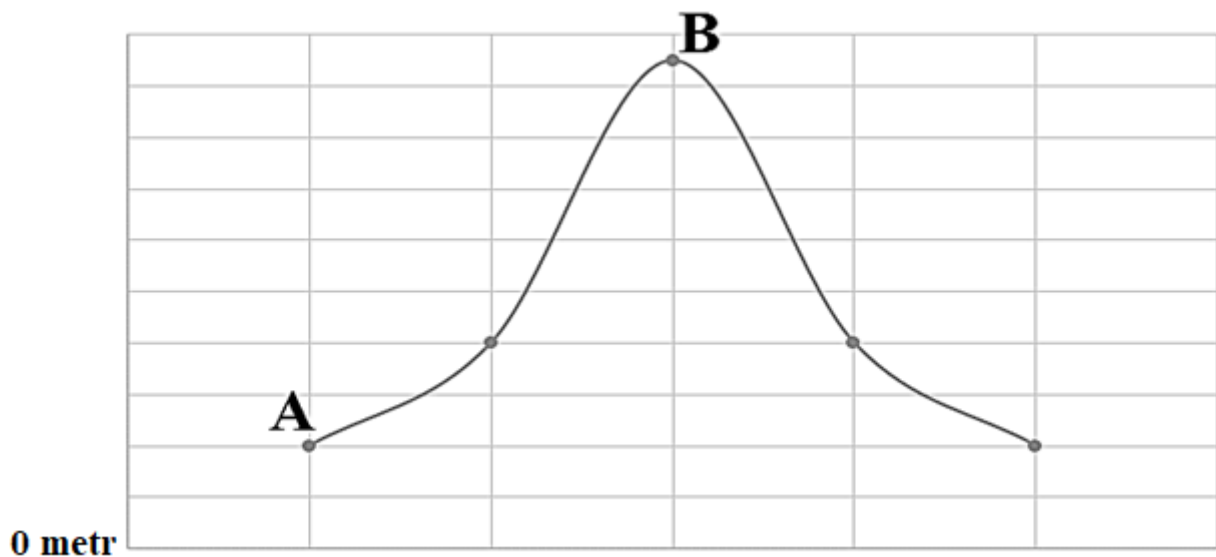
4. Súwrette kórsetilgen B noqattın absolyut biyikligi 1900 m, ol jerdegi hawa basımı 570 mm Hg qa teń bolsa, A noqattaǵı hawa basımın anıqlań (esletpe: hawa basımı hár 100 m kóterilgende 10 mm Hg qa páseyedi).

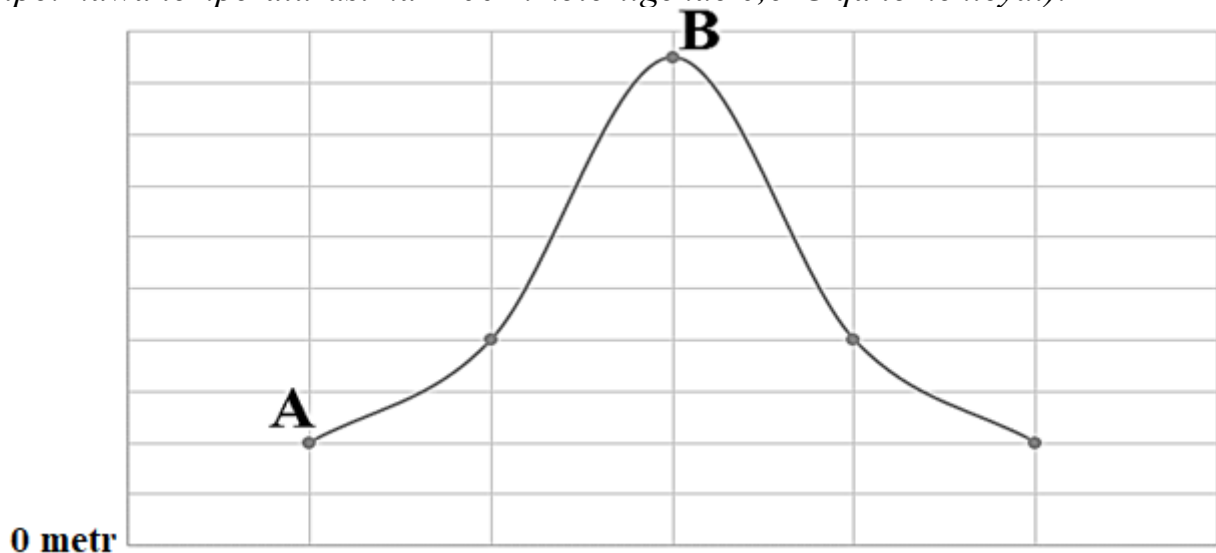
5. Súwrette kórsetilgen B noqattın absolyut biyikligi 950 m, ol jerdegi hawa basımı 665 mm Hg qa teń bolsa, A noqattaǵı hawa basımın anıqlań (esletpe: hawa basımı hár 100 m kóterilgende 10 mm Hg qa páseyedi).

6. Súwrette kórsetilgen B noqattın absolyut biyikligi 3800 m, ol jerdegi hawa basımı 380 mm Hg qa teń bolsa, A noqattaǵı hawa basımın anıqlań (esletpe: hawa basımı hár 100 m kóterilgende 10 mm Hg qa páseyedi).

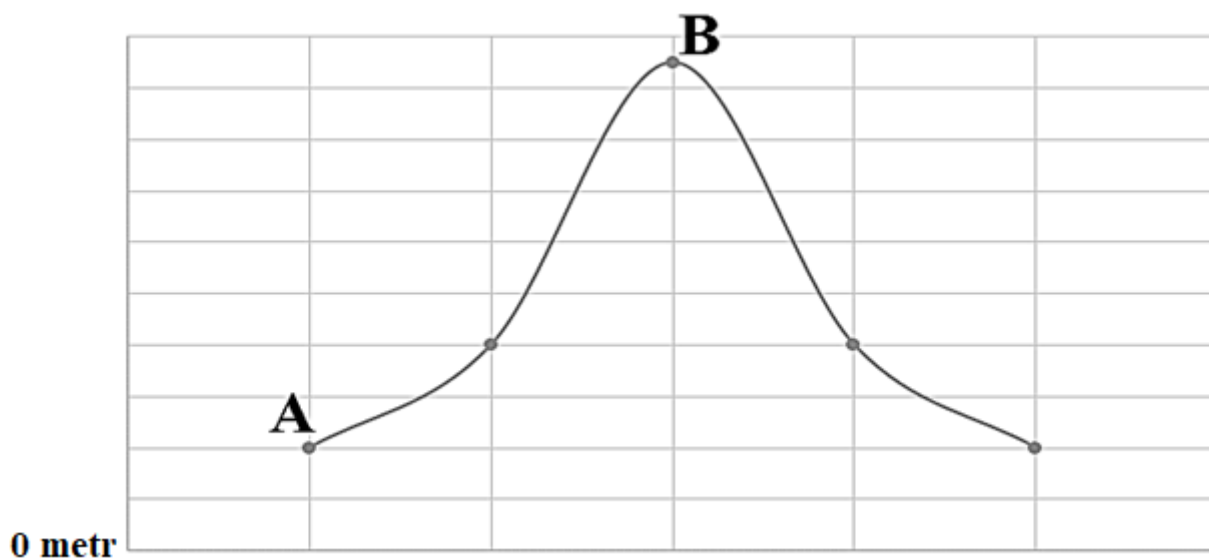
7. Súwrette kórsetilgen A noqattın absolyut biyikligi 400 m, ol jerdegi hawa temperaturası bolsa $+20^{\circ}\text{C}$ qa teń bolsa, B noqattağı hawa temperaturasın anıqlań (esletpe: hawa temperaturası hár 100 m kóterilgende $0,6^{\circ}\text{C}$ qa tómenleydi).

8. Súwrette kórsetilgen A noqattın absolyut biyikligi 600 m, ol jerdegi hawa temperaturası bolsa $+23^{\circ}\text{C}$ qa teń bolsa, B noqattağı hawa temperaturasın anıqlań (esletpe: hawa temperaturası hár 100 m kóterilgende $0,6^{\circ}\text{C}$ qa tómenleydi).

9. Súwrette kórsetilgen A noqattın absolyut biyikligi 1200 m, ol jerdegi hawa temperaturası bolsa $+38^{\circ}\text{C}$ qa teń bolsa, B noqattağı hawa temperaturasın anıqlań (esletpe: hawa temperaturası hár 100 m kóterilgende $0,6^{\circ}\text{C}$ qa tómenleydi).

10. Súwrette kórsetilgen A noqattın absolyut biyikligi 600 m, ol jerdegi hawa temperaturası bolsa $+21^{\circ}\text{C}$ ga teń bolsa, B noqattağı hawa temperaturasın anıqlań (esletpe: hawa temperaturası hár 100 m kóterilgende $0,6^{\circ}\text{C}$ qa páseyedi).

20. Social-ekonomikalıq geografiyağa tiyisli másele (jazba) (Pikirlew).

1. Qubla Afrika Respublikasınıń maydanı 1,22 mln. kv. km, xalqı bolsa 59,6 mln. adamdı (2020-j.) quraydı. Mámlekette urbanizaciya dárejesi 67% ke teń bolsa, JARdağı awıl xalqınıń sanın anıqlań.
2. Italiya Respublikasınıń maydanı 302,1 mın kv. km, xalqı bolsa 60,3 mln adamdı (2020-j.) quraydı. Mámlekette urbanizaciya dárejesi 70% ke teń bolsa, Italiyada jasaytuǵın awıllıq xalıq sanın anıqlań.
3. Nigeriya Federativ Respublikasınıń maydanı 923,8 mın kv. km, xalqı bolsa 206,1 mln. adamdı (2020-j.) quraydı. Mámlekette urbanizaciya dárejesi 51% ke teń bolsa, Nigeriyada jasawshı awıl xalqının sanın anıqlań.
4. Pakistannıń maydanı 803,9 mın kv. km, xalqı bolsa 221 mln adamdı (2020-j.) quraydı. Mámlekette urbanizaciya dárejesi 37% ke teń bolsa, Pakistanda jasawshı awıl xalqınıń sanın anıqlań.
5. Mısır Arab Respublikasınıń maydanı 1000 mın kv. km, xalqı bolsa 100,8 mln adamdı (2020-j.) quraydı. Mámlekette urbanizaciya dárejesi 45% ke teń bolsa, Mısırda jasaytuǵın awıl xalqınıń sanın anıqlań.
6. Italiya Respublikasınıń maydanı 302,1 mın kv. km, xalqı bolsa 60,3 mln. adamdı (2020-j.) quraydı. Mámlekette awıl xalqının úlesi 30% ke teń bolsa, Italiyadağı qala xalqının sanın anıqlań.
7. Ullı Britaniyanıń maydanı 243,8 mın kv. km, xalqı bolsa 673,2 mln adamdı (2020-j.) quraydı. Mámlekette qala xalqının úlesi 85% ke teń bolsa, Birlesken Patshalıqtağı awıl xalqının sanın anıqlań.

8. Koreya Respublikasınıń maydanı 100,2 mıń kv. km, xalqı bolsa 51,8 mln. adamdı (2020-j.) quraydı. Mámlekette awıl xalqının úlesi 20% ke teń bolsa, Koreya Respublikasındaǵı qala xalqının sanın anıqlań.

9. Avstraliya Awqamınıń maydanı 7692 mıń kv. km, xalqı bolsa 25,8 mln. adamdı (2020-j.) quraydı. Mámlekette awıl xalqınıń úlesi 14% ke teń bolsa, Avstraliya Awqamındaǵı qala xalqınıń sanın anıqlań.

10. Yaponiyanın maydanı 377,9 mıń kv. km, xalqı bolsa 126 mln adamdı (2020-j.) quraydı. Mámlekette qala xalqının úlesi 90% ke teń bolsa, Yaponiyadaǵı awıl xalqının sanın anıqlań.